

BELGISCHE KAMER VAN
VOLKSVERTEGENWOORDIGERS

17 september 2026

WETSONTWERP

houdende wijziging van de wet
van 26 mei 2002 betreffende het recht
op maatschappelijke integratie en de wet
van 2 april 1965 betreffende het ten laste
nemen van de steun verleend
door de openbare centra
voor maatschappelijk welzijn wat betreft
het geïndividualiseerd project
voor maatschappelijke integratie

Inhoud	Blz.
Samenvatting	3
Memorie van toelichting	4
Voorontwerp van wet.....	13
Impactanalyse	18
Advies van de Raad van State.....	46
Wetsontwerp	54
Coördinatie van de artikelen	61

CHAMBRE DES REPRÉSENTANTS
DE BELGIQUE

17 septembre 2026

PROJET DE LOI

modifiant la loi
du 26 mai 2002 concernant
le droit à l'intégration sociale et
la loi du 2 avril 1965 relative
à la prise en charge des secours
accordés par les centres publics
d'aide sociale en ce qui concerne
le projet individualisé
d'intégration sociale

Sommaire	Pages
Résumé	3
Exposé des motifs	4
Avant-projet de loi	13
Analyse d'impact	32
Avis du Conseil d'État	46
Projet de loi	54
Coordination des articles	74

<i>De regering heeft dit wetsontwerp op 17 september 2026 ingediend.</i>	<i>Le gouvernement a déposé ce projet de loi le 17 septembre 2026.</i>
<i>De “goedkeuring tot drukken” werd op 17 september 2026 door de Kamer ontvangen.</i>	<i>Le “bon à tirer” a été reçu à la Chambre le 17 septembre 2026.</i>

N-VA : Nieuw-Vlaamse Alliantie
 VB : Vlaams Belang
 MR : Mouvement Réformateur
 PS : Parti Socialiste
 PVDA-PTB : Partij van de Arbeid van België – Parti du Travail de Belgique
 Les Engagés : Les Engagés
 Vooruit : Vooruit
 cd&v : Christen-Democratisch en Vlaams
 Ecolo-Groen : Ecologistes Confédérés pour l'organisation de luttes originales – Groen
 Anders. : Anders.
 DéFI : Démocrate Fédéraliste Indépendant
 ONAFH/INDÉP : Onafhankelijk-Indépendant

Afkorting bij de nummering van de publicaties: DOC 56 0000/000 Parlementair document van de 56 ^e zittingsperiode + basisnummer en volgnummer QRVA Schriftelijke Vragen en Antwoorden CRIV Voorlopige versie van het Integraal Verslag CRABV Beknopt Verslag CRIV Integraal Verslag, met links het definitieve integraal verslag en rechts het vertaalde beknopt verslag van de toezpraken (met de bijlagen) PLEN Plenum COM Commissievergadering MOT Moties tot besluit van interpellaties (beigekleurig papier)		Abréviations dans la numérotation des publications: DOC 56 0000/000 Document de la 56 ^e législature, suivi du numéro de base et numéro de suivi QRVA Questions et Réponses écrites CRIV Version provisoire du Compte Rendu Intégral CRABV Compte Rendu Analytique CRIV Compte Rendu Intégral, avec, à gauche, le compte rendu intégral et, à droite, le compte rendu analytique traduit des interventions (avec les annexes) PLEN Séance plénière COM Réunion de commission MOT Motions déposées en conclusion d'interpellations (papier beige)	
--	--	---	--

SAMENVATTING

Dit wetsontwerp hervormt het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI) en maakt het verplicht voor alle begunstigden van een (equivalent) leefloon, behoudens gezondheids- of billijkheidsredenen.

Het GPMI wordt verder versterkt als begeleidingsinstrument voor personen met een verslavingsproblematiek of budgetproblemen.

Tegelijk wordt het aantal verplichte evaluaties verminderd en wordt voorzien in bijkomende financiering voor de begeleiding van begunstigden van equivalent leefloon.

RÉSUMÉ

Ce projet de loi réforme le Projet individualisé d'intégration sociale (PIIS) et le rend obligatoire pour tous les bénéficiaires du revenu d'intégration (ou de son équivalent), sauf pour des raisons de santé ou d'équité.

Le PIIS est également renforcé en tant qu'outil d'accompagnement des personnes confrontées à une problématique d'assuétude ou à des difficultés de gestion budgétaire.

Parallèlement, le nombre d'évaluations obligatoires est réduit et un financement supplémentaire est prévu pour l'accompagnement des bénéficiaires de l'équivalent du revenu d'intégration.

MEMORIE VAN TOELICHTING

DAMES EN HEREN,

ALGEMENE TOELICHTING

Uitbreiding toepassingsgebied GPMI naar alle (equivalent) leefloonbegunstigden

Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (hierna het GPMI) werd in 2016 verplicht gesteld: voor personen jonger dan 25 jaar en voor personen ouder dan 25 jaar die in de afgelopen drie maanden geen recht op maatschappelijke integratie hadden genoten of indien één van de partijen (het OCMW of de begunstigde) hierom verzocht.

Het is cruciaal dat leefloonbegunstigden vanaf hun eerste contact met het OCMW een begeleiding op maat kunnen krijgen. De obstakels voor maatschappelijke integratie zijn divers en vergen een nauwgezette en gepersonaliseerde opvolging om de persoon te ondersteunen in zijn traject naar een volwaardige deelname aan de samenleving.

Door de ondertekening van het GPMI verplicht te stellen voor alle begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie, en door de terugbetaling door de Staat van de maatschappelijke dienstverlening aan begunstigden van een door de staat terugbetaalde financiële maatschappelijke hulp zoals bepaald in artikel 60, § 3, van de wet van 8 juli 1976 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn, de zogenaamde “financiële maatschappelijke hulp equivalent aan het leefloon” (hieronder “financiële maatschappelijke hulp”), afhankelijk te stellen van de ondertekening van een GPMI, behoudens gezondheids- of billijkheidsredenen, wordt gezorgd voor meer uniformiteit in de rechten en plichten van de begunstigden en een betere individuele opvolging.

Het GPMI stelt namelijk duidelijke doelstellingen vast die in de eerste plaats betrekking hebben op de inschakeling in het beroepsleven en, indien dit niet mogelijk blijkt, op de inschakeling in de maatschappij, alsook op de middelen om deze doelstellingen te bereiken. Het is een evolutief begeleidingsinstrument, dat in samenwerking wordt uitgewerkt en voortdurend wordt bijgestuurd in functie van de individuele situatie van elke betrokkene, een echte routekaart voor de opvolging en de maatschappelijke en/of professionele integratie van de begunstigden.

EXPOSÉ DES MOTIFS

MESDAMES, MESSIEURS,

EXPOSÉ GÉNÉRAL

Extension du champ d'application du PIIS à tous les bénéficiaires du revenu d'intégration (ou de son équivalent)

Le projet individuel d'intégration sociale (ci-après le PIIS) avait été rendu obligatoire en 2016: pour les personnes de moins de 25 ans et pour les personnes de plus de 25 ans si celles-ci n'avaient pas bénéficié du droit à l'intégration sociale endéans les 3 derniers mois ou si une des parties en faisait la demande (le CPAS ou le bénéficiaire).

Il est essentiel que les bénéficiaires du revenu d'intégration puissent bénéficier d'un accompagnement sur mesure dès leur premier contact avec le CPAS. Les obstacles à l'intégration sociale sont multiples et nécessitent un suivi minutieux et personnalisé afin de soutenir la personne dans son parcours vers une pleine participation à la société.

Rendre la signature du PIIS obligatoire pour tous les bénéficiaires du droit à l'intégration sociale et en subordonnant le remboursement par l'État de l'aide sociale accordée aux bénéficiaires de l'aide sociale financière remboursée par l'État telle que prévue à l'article 60, § 3, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale, dite “aide sociale équivalente au revenu d'intégration” (ci-après “aide sociale financière”), à la signature d'un PIIS, sauf pour des raisons de santé ou d'équité, permettra d'assurer une plus grande homogénéité dans les droits et obligations des bénéficiaires ainsi qu'un meilleur suivi de chacun d'eux.

En effet, le PIIS établit des objectifs clairs portant sur l'insertion professionnelle, ou, à défaut, sur l'insertion sociale, ainsi que sur les moyens permettant d'atteindre ces objectifs. Il est un outil d'accompagnement évolutif, réalisé de manière collaborative et adapté à la situation de chacun, une véritable feuille de route du suivi et de l'intégration sociale et/ou professionnelle des bénéficiaires.

Het bestaan van een GPMI verhoogt bovendien de kans dat begunstigden op termijn uitstromen naar werk. Wanneer personen opnieuw toegang krijgen tot de arbeidsmarkt, leidt dit niet alleen tot een vermindering van de druk op andere sociale uitkeringen, maar ook tot een positieve budgettaire impact voor de overheid. Personen die opnieuw aan het werk gaan dragen immers via belastingen en sociale bijdragen bij aan de overheidsfinanciën en nemen actiever deel aan het economische leven.

Deze vaststelling is op zich niet verrassend. De doelgroep van het OCMW bestaat vaak uit personen die niet onmiddellijk inzetbaar zijn op de arbeidsmarkt. Het gaat veelal om een kwetsbare doelgroep die geconfronteerd wordt met uiteenlopende problemen of obstakels die een onmiddellijke toegang tot de arbeidsmarkt bemoeilijken.

Het GPMI heeft dan ook tot doel om te werken op deze factoren die de toegang tot de arbeidsmarkt belemmeren. Door gericht te werken aan deze obstakels kan de betrokkene stap voor stap worden voorbereid op een duurzame inschakeling in het beroepsleven.

Het GPMI symboliseert de inzet van zowel de begunstigde als het OCMW. Het feit dat een GPMI de algemene opvolging van de persoon die hulp krijgt gedurende de hele periode waarin hij een leefloon of financiële maatschappelijke dienstverlening ontvangt, nog meer zal versterken, zal zijn maatschappelijke en/of professionele integratie en zijn verantwoordelijkheidszin hierover nog meer versterken.

De doelstellingen en verbintenissen van de begunstigde en het OCMW zullen namelijk duidelijk worden vastgelegd gedurende de hele periode waarin het recht op maatschappelijke integratie of financiële maatschappelijke hulp wordt toegekend, en het OCMW zal de mogelijkheid hebben om individueel na te gaan of de begunstigde zijn verbintenissen nakomt en, indien nodig, de persoon te sanctioneren op basis van artikel 30, § 2, van de wet van 26 mei 2002 gedurende de hele periode waarin het leefloon wordt toegekend (voor begunstigden van het recht op maatschappelijke integratie).

Het OCMW kan besluiten om geen GPMI af te sluiten als daar gezondheids- of billijkheidsredenen voor zijn. In dat geval moet het OCMW de redenen opgeven waarom het geen GPMI met de betrokkene heeft afgesloten.

Begeleiding bij verslavingsproblematiek

Een verslavingsproblematiek kan een aanzienlijke impact hebben op het sociale functioneren en de maatschappelijke integratie van een persoon. Het is daarom

L'existence d'un PIIS augmente en outre la probabilité que les bénéficiaires accèdent, à terme, à l'emploi. Lorsque des personnes retrouvent un accès au marché du travail, cela conduit non seulement à une diminution de la pression sur les autres prestations sociales, mais également à un impact budgétaire positif pour les pouvoirs publics. Les personnes qui reprennent une activité professionnelle contribuent en effet aux finances publiques par le biais des impôts et des cotisations sociales et participent plus activement à la vie économique.

Ce constat n'est, en soi, pas surprenant. Le public des CPAS est souvent composé de personnes qui ne sont pas immédiatement employables sur le marché du travail. Il s'agit fréquemment d'un public vulnérable confronté à divers problèmes ou obstacles qui rendent difficile un accès immédiat à l'emploi.

Le PIIS a dès lors pour objectif d'agir sur ces facteurs qui entravent l'accès au marché du travail. En travaillant de manière ciblée sur ces obstacles, la personne peut être progressivement préparée à une insertion durable dans la vie professionnelle.

Le PIIS symbolise l'engagement, tant du bénéficiaire, que du CPAS. Le fait qu'un PIIS encadre le suivi global de la personne aidée tout au long de la période où celui-ci perçoit un revenu d'intégration ou une aide sociale financière renforcera encore davantage son insertion sociale et/ou professionnelle et sa responsabilisation par rapport à celle-ci.

En effet, les objectifs et les engagements du bénéficiaire et du CPAS seront clairement établis tout au long de la période d'octroi du droit à l'intégration sociale ou de l'aide sociale financière et le CPAS disposera de la possibilité de suivre individuellement le respect des engagements par le bénéficiaire et de sanctionner, si nécessaire, la personne sur base de l'article 30, § 2, de la loi du 26 mai 2002 tout au long de la période d'octroi du revenu d'intégration (pour les bénéficiaires du droit à l'intégration sociale).

Le CPAS peut décider de ne pas conclure de PIIS s'il existe des raisons de santé ou d'équité qui le justifient. Dans ce cas, le CPAS doit préciser les raisons pour lesquelles il n'a pas conclu de PIIS avec l'intéressé.

Accompagnement des personnes en situation d'assuétude

Une problématique d'addiction peut avoir un impact significatif sur le fonctionnement social et l'intégration sociale d'une personne. Il est dès lors indiqué d'accorder

aangewezen om bijzondere aandacht te besteden aan personen die met een verslaving aan een psychoactieve stof worden geconfronteerd, zodat zij de nodige ondersteuning en begeleiding kunnen krijgen om hun afhankelijkheid te doorbreken.

In dat kader verdienen personen die recht hebben op maatschappelijke integratie en met een dergelijke problematiek kampen, een aangepaste begeleiding gericht op duurzame re-integratie in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Om die begeleiding te versterken, kan een verslavingsproblematiek geen grond vormen om, omwille van gezondheids- of billijkheidsredenen, af te zien van de ondertekening van een GPMI.

Het GPMI is voor deze personen namelijk een onmisbaar instrument dat bijdraagt aan een zo doeltreffend mogelijke maatschappelijke begeleiding. Dit betekent echter niet dat personen met een verslavingsproblematiek nooit om gezondheids- of billijkheidsredenen kunnen worden vrijgesteld van een GPMI. Wanneer er andere gezondheids- of billijkheidsredenen zijn dan de verslavingsproblematiek zelf, kan een uitzondering nog steeds worden toegepast.

Personen die verslaafd zijn aan een psychoactieve stof vormen een bijzonder kwetsbare groep die meer begeleiding nodig heeft. Daarom moet het OCMW, wanneer het vaststelt dat een begunstigde verslaafd is aan een psychoactieve stof, de betrokkene doorverwijzen voor een medisch onderzoek door een arts, die indien nodig de meest geschikte behandeling voor zijn of haar situatie zal vaststellen.

De bestrijding van een verslavingsproblematiek vereist de tussenkomst van een arts. De behandeling opnemen in het GPMI waarborgt een gecoördineerde aanpak tussen het medische luik en het sociale luik.

Het OCMW is niet bevoegd om medische diagnoses te stellen of te bepalen welke behandeling voor een persoon aangewezen is. Het is bijgevolg niet de bevoegdheid noch de taak van het OCMW om een medisch verslag te ontvangen, te raadplegen en te analyseren en daaruit de op te leggen zorgen of behandeling af te leiden. Dat behoort uitsluitend tot de professionele autonomie van een arts.

De opdracht van het OCMW bestaat erin een sociaal onderzoek uit te voeren. Wanneer daarbij op basis van objectieve aanwijzingen een vermoeden van een verslavingsproblematiek ontstaat, moet het OCMW de betrokkene doorverwijzen voor een medisch onderzoek.

une attention particulière aux personnes confrontées à une addiction à une substance psychoactive, afin qu'elles puissent bénéficier de l'accompagnement et du soutien nécessaires pour surmonter cette situation.

Dans ce contexte, les personnes ayant droit à l'intégration sociale et confrontées à une telle problématique méritent un accompagnement adapté, visant leur réinsertion durable dans la société et sur le marché du travail. Afin de renforcer cet accompagnement, une problématique d'addiction ne peut constituer un motif permettant de renoncer à la signature d'un PIIS pour des raisons de santé ou d'équité.

Le PIIS constituant justement, pour ces personnes, un outil indispensable sur lequel le travail social doit se fonder afin de rendre celui-ci le plus efficace possible. Cela ne signifie toutefois pas que les personnes en situation d'assuétude ne peuvent jamais être dispensées de conclure un PIIS pour des raisons de santé ou d'équité. Lorsque d'autres raisons de santé ou d'équité que l'assuétude elle-même sont établies, une dérogation peut toujours être accordée.

En ce qui concerne les personnes souffrant d'une addiction à une substance psychoactive, elles constituent un public particulièrement vulnérable et dont l'encadrement doit être davantage renforcé. C'est la raison pour laquelle, le CPAS, lorsqu'il constate qu'un bénéficiaire souffre d'une addiction à une substance psychoactive, il doit orienter l'intéressé vers un examen médical réalisé par un médecin et qui, s'il y a lieu, établira le traitement le plus adapté à sa situation.

La lutte contre une problématique d'assuétude requiert l'intervention d'un médecin. L'intégration du traitement dans le PIIS garantit une approche coordonnée entre le volet médical et le volet social.

Le CPAS n'est pas compétent pour poser des diagnostics médicaux ni pour déterminer quel traitement est indiqué pour une personne. Il ne relève donc ni de sa compétence ni de sa mission de recevoir, consulter et analyser un rapport médical afin d'en déduire les soins ou le traitement à imposer. Cette appréciation relève exclusivement de l'autonomie professionnelle du médecin.

La mission du CPAS consiste à réaliser une enquête sociale. Lorsque celle-ci fait apparaître, sur la base d'indices objectifs, une présomption d'assuétude, le CPAS doit orienter l'intéressé vers un examen médical.

De vrije keuze van de arts door de betrokkene blijft gewaarborgd. Het OCMW stelt slechts bij ontstentenis daarvan een arts aan, met toestemming van de betrokkene.

De betrokkene behoudt de vrijheid om een medisch onderzoek te weigeren.

Bij de aanpak van een verslavingsproblematiek is de bereidheid van de betrokkene om aan zijn herstel mee te werken een belangrijke succesfactor. Tegelijk mag een OCMW een persoon met een vastgestelde verslavingsproblematiek niet aan zijn lot overlaten. Wanneer een arts oordeelt dat een behandeling medisch noodzakelijk is, wordt deze daarom opgenomen in het GPMI.

Het is dus niet het OCMW dat beslist of een behandeling moet worden gevolgd, maar uitsluitend de arts die daarover op basis van medische expertise oordeelt. Het OCMW zorgt er vervolgens voor dat de betrokkene de nodige maatschappelijke begeleiding met als doel de maatschappelijke integratie en, waar mogelijk, professionele integratie duurzaam te bevorderen.

In dat kader voorziet de wetgeving in een plicht tot medewerking van de steunaanvrager bij het verzamelen van de informatie die noodzakelijk is voor het sociaal onderzoek van het OCMW. Indien de betrokkene weigert om, na doorverwijzing door het OCMW, een medisch onderzoek te ondergaan, kan het OCMW deze weigering in aanmerking nemen bij de beoordeling of de betrokkene aan zijn medewerkingsplicht in het kader van het sociaal onderzoek voldoet.

Van de betrokkene wordt verwacht dat hij zich actief inzet om de in het GPMI opgenomen doelstellingen na te leven (inspanningsverbintenis), maar niet dat hij een bepaald resultaat bereikt, zoals volledig genezen van een verslaving. Het OCMW ziet er bijgevolg op toe dat de betrokkene zich inspant om de door de arts aanbevolen behandeling te volgen, zonder zich uit te spreken over de medische inhoud, het verloop of het resultaat van die behandeling. Daarbij eerbiedigt het OCMW te allen tijde de rechten van de patiënt en het medisch beroepsgeheim.

Indien de door de arts aanbevolen behandeling, die is opgenomen in het GPMI, tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd om redenen die onafhankelijk zijn van diens wil (zoals een wachtlijst of een tekort aan beschikbaar behandelaanbod), vermeldt het OCMW in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd, evenals de periode gedurende dewelke dit het geval is. De uitvoering van de verbintenissen met betrekking tot deze doelstelling

Le libre choix du médecin par l'intéressé demeure garanti. Ce n'est qu'à défaut d'un tel choix et avec l'accord de l'intéressé que le CPAS désigne un médecin.

L'intéressé conserve la liberté de refuser de se soumettre à un examen médical.

Dans la prise en charge d'une problématique d'assuétude, la volonté de la personne de participer activement à son rétablissement constitue un facteur essentiel de réussite. Dans le même temps, un CPAS ne peut laisser sans accompagnement une personne chez qui une assuétude a été constatée. Dès lors, lorsqu'un médecin estime qu'un traitement est médicalement nécessaire, celui-ci est intégré dans le PIIS.

Ce n'est donc pas le CPAS qui décide si un traitement doit être suivi, mais exclusivement le médecin, sur la base de son expertise médicale. Le CPAS veille ensuite à assurer l'accompagnement social nécessaire afin de favoriser durablement l'intégration sociale et, lorsque cela est possible, l'intégration professionnelle de l'intéressé.

Dans ce cadre, la législation prévoit une obligation de collaboration du demandeur d'aide à la collecte des informations nécessaires à la réalisation de l'enquête sociale du CPAS. Si l'intéressé refuse de se soumettre à un examen médical, après y avoir été orienté par le CPAS, celui-ci peut tenir compte de ce refus dans l'appréciation du respect par l'intéressé de son obligation de collaboration dans le cadre de l'enquête sociale.

Il est attendu de l'intéressé qu'il s'engage activement à respecter les objectifs inscrits dans le PIIS (obligation de moyens), sans qu'il soit tenu d'atteindre un résultat déterminé, tel qu'une guérison complète de son assuétude. Le CPAS veille par conséquent à ce que l'intéressé fasse les efforts nécessaires pour suivre le traitement recommandé par le médecin, sans se prononcer sur le contenu médical, le déroulement ou les résultats de ce traitement. Ce faisant, le CPAS respecte en tout temps les droits du patient ainsi que le secret professionnel médical.

Si le traitement recommandé par le médecin, repris dans le PIIS, ne peut temporairement pas être suivi par l'intéressé pour des raisons indépendantes de sa volonté (telles qu'une liste d'attente ou un manque d'offre de traitement disponible), le CPAS mentionne dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut être suivi, ainsi que la période durant laquelle cette situation perdure. L'exécution des engagements relatifs à cet objectif est suspendue pendant cette période, par

wordt gedurende die periode opgeschort, bijvoorbeeld tot er een passend behandelaanbod beschikbaar is.

Deze regeling voert geen nieuwe sancties in. Op de doelstellingen die in het GPMI worden opgenomen, blijft de bestaande sanctieregeling onverkort van toepassing. Indien de betrokkene, na aanmaning, de verplichtingen van het GPMI zonder wettige reden niet naleeft, kan de uitbetaling van het leefloon na het advies van de maatschappelijk werker belast met het dossier, geheel of gedeeltelijk worden geschorst voor een periode van ten hoogste één maand. In geval van herhaling binnen een termijn van ten hoogste één jaar, kan de uitbetaling van het leefloon voor een periode van ten hoogste drie maanden worden geschorst.

Het OCMW zal geen toegang hebben tot het medische dossier van de persoon of tot de details van de gevolgde behandeling. In het kader van zijn controle gaat het OCMW o.a. na of de persoon zich daadwerkelijk aanbiedt op de afspraken die hem eventueel worden voorgeschreven. In het GPMI wordt de duur en de modaliteiten van de te volgen aanbevolen medische behandeling gespecificeerd. Andere informatie over de behandeling valt onder het medisch beroepsgeheim en wordt niet aan het centrum meegedeeld.

Het OCMW volgt deze doelstelling op overeenkomstig de wijze waarop ook de overige doelstellingen van het GPMI worden opgevolgd. Daarbij blijft de eerste gesprekspartner de betrokkene: hij of zij moet meewerken aan het sociaal onderzoek en de opvolging, en alle nuttige gegevens en documenten verstrekken om na te gaan of de doelstellingen van het GPMI worden nageleefd.

Een verslaving aan een psychoactieve stof is, net als andere gezondheidsproblemen waarmee personen die recht hebben op maatschappelijke integratie geconfronteerd kunnen worden, een medische aandoening. Een verslavingsproblematiek onderscheidt zich echter doordat de behandeling ervan in veel gevallen een noodzakelijke voorwaarde vormt om de maatschappelijke integratie van de betrokkene opnieuw mogelijk te maken. Zonder een aangepaste behandeling of begeleiding blijven andere doelstellingen, zoals maatschappelijke participatie of inschakeling op de arbeidsmarkt, vaak moeilijk of zelfs onmogelijk te realiseren.

Begeleiding bij moeilijkheden budgetbeheer

Met hetzelfde doel voor ogen biedt het OCMW personen die moeite hebben met het beheren van hun budget een begeleidingsprogramma aan dat is afgestemd op hun situatie. Financiële zelfredzaamheid is namelijk een belangrijke voorwaarde voor duurzame

exemple jusqu'à ce qu'une offre de soins appropriée soit disponible.

Le présent dispositif n'instaure aucune nouvelle sanction. Le régime de sanctions existant demeure pleinement applicable aux objectifs inscrits dans le PIIS. Si l'intéressé ne respecte pas, sans motif légitime et après mise en demeure, les obligations prévues par le PIIS, le paiement du revenu d'intégration peut, après avis du travailleur social chargé du dossier, être suspendu en tout ou en partie pour une période maximale d'un mois. En cas de récidive dans un délai maximal d'un an, le paiement du revenu d'intégration peut être suspendu pour une période maximale de trois mois.

Le CPAS n'aura pas accès au dossier médical de l'intéressé ni aux détails du traitement suivi. Dans le cadre de son contrôle, il vérifie notamment que la personne se présente effectivement aux rendez-vous qui lui sont, le cas échéant, prescrits. Le PIIS précise la durée et les modalités du traitement médical recommandé à suivre. Toute autre information relative au traitement est couverte par le secret professionnel médical et n'est pas communiquée au centre.

Le CPAS assure le suivi de cet objectif selon les mêmes modalités que celles applicables aux autres objectifs du PIIS. À cet égard, le premier interlocuteur reste l'intéressé: celui-ci est tenu de collaborer à l'enquête sociale et au suivi, et de fournir tous les renseignements et documents utiles permettant de vérifier si les objectifs du PIIS sont respectés.

L'assuétude à une substance psychoactive constitue, à l'instar d'autres problèmes de santé auxquels peuvent être confrontées les personnes ayant droit à l'intégration sociale, une affection médicale. Elle se distingue toutefois en ce que son traitement constitue, dans de nombreux cas, une condition indispensable au rétablissement de l'intégration sociale de l'intéressé. En l'absence d'un traitement ou d'un accompagnement adapté, d'autres objectifs, tels que la participation à la vie sociale ou l'insertion sur le marché du travail, demeurent souvent difficiles, voire impossibles, à atteindre.

Accompagnement en cas de difficultés de gestion budgétaire

Dans un même objectif, il propose aux personnes ayant des difficultés à gérer leur budget, un programme d'accompagnement adapté à leur situation. L'autonomie financière constitue en effet une condition essentielle d'une intégration sociale durable. Ce soutien renforce

en maatschappelijke integratie. Deze ondersteuning versterkt de financiële zelfredzaamheid en helpt rechtshabenden om hun financiële situatie te ordenen en hun zelfstandigheid geleidelijk op te bouwen.

Evaluatie van het GPMI

Om de OCMW's in staat te stellen het hoofd te bieden aan de toegenomen werklast die voortvloeit uit de uitbreiding van het aantal begunstigden met wie een GPMI moet worden afgesloten, worden het aantal verplichte evaluatiemomenten verminderd met het oog op de vermindering van de administratieve lasten.

Een regelmatige evaluatie van de uitvoering van het GPMI blijft essentieel. Voortaan zijn minimaal twee evaluatie per jaar vereist, evenals bijkomende evaluaties telkens wanneer de situatie daartoe aanleiding geeft. De vaste verplichting tot drie evaluaties per jaar, ook wanneer daar geen inhoudelijke noodzaak voor bestaat, wordt daarmee verlaten. De focus verschuift naar gerichte evaluaties op maat, afgestemd op de noden en evolutie van de betrokkene.

TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

HOOFDSTUK 1

Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel preciseert dat het wetsontwerp voortvloeit uit artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2

Wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie

Art. 2

Artikel 2 schrapt het facultatieve karakter van de ondertekening van het GPMI.

Art. 3

Om ervoor te zorgen dat er bijzondere aandacht wordt besteed aan personen die lijden aan verslavingen (d.w.z. een verslaving aan een psychoactieve stof), sluit artikel 3 uit dat een verslaving aan een psychoactieve stof

l'autonomie financière et aide les ayants droit à structurer leur situation financière et à développer progressivement leur autonomie.

Évaluation du PIIS

Afin de permettre aux CPAS de faire face à l'augmentation de la charge de travail résultant de l'élargissement du nombre de bénéficiaires avec lesquels un PIIS doit être conclu, le nombre d'évaluations obligatoires est réduit en vue de réduire les charges administratives.

Une évaluation régulière de la mise en œuvre du PIIS reste essentielle. Dorénavant, au moins deux évaluations par an sont requises, ainsi que des évaluations supplémentaires chaque fois que la situation le justifie. L'obligation fixe de trois évaluations par an, même en l'absence de nécessité de fond, est dès lors abandonnée. L'accent est mis sur des évaluations ciblées et adaptées, en fonction des besoins et de l'évolution de la personne concernée.

COMMENTAIRE DES ARTICLES

CHAPITRE 1

Disposition introductive

Article 1er

Cet article précise que le projet de loi relève de l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2

Modification de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'Intégration sociale

Art. 2

L'article 2 supprime le caractère facultatif de la signature du PIIS.

Art. 3

Afin qu'une attention particulière soit garantie aux personnes souffrant d'assuétudes (c'est-à-dire d'une addiction à une substance psychoactive), l'article 3 exclut que l'addiction à une substance psychoactive puisse

een gezondheids- of billijkheidsreden kan zijn om een GPMI niet te ondertekenen. Een verslavingsproblematiek kan nooit een gezondheids- of billijkheidsreden vormen om af te zien van de ondertekening van een GPMI. Dit zal een betere opvolging mogelijk maken van deze bijzonder kwetsbare doelgroep, die een zo adequaat mogelijke begeleiding nodig heeft. Dit betekent echter niet dat personen met een verslavingsproblematiek nooit om gezondheids- of billijkheidsredenen kunnen worden vrijgesteld van een GPMI. Wanneer er andere gezondheids- of billijkheidsredenen zijn dan de verslavingsproblematiek zelf, kan een uitzondering nog steeds worden toegepast.

Verslaving aan een psychoactieve stof is een lichamelijke en geestelijke aandoening, net als andere problemen waarmee aanvragers van het recht op maatschappelijke integratie te maken hebben. Maar – en dit is wat de bijzondere behandeling die hieraan wordt gegeven rechtvaardigt – in het kader van drugsverslaving vormt de behandeling van de verslaving doorgaans een noodzakelijke stap op weg naar de maatschappelijke integratie van de betrokken persoon. De behandeling of begeleiding die het OCMW biedt in het kader van de opvolging van een verslaving, is vaak juist het middel om een duurzame sociale integratie opnieuw mogelijk te maken. Dit is de reden waarom het bestaan van een verslaving aan een psychoactieve stof geen reden is om af te zien van een GPMI, maar juist een reden is om een GPMI op te stellen dat is afgestemd op de noden van de persoon.

Art. 4

Artikel 4 wijzigt artikel 11 van de wet van 26 mei 2002 in die zin dat het de ondertekening van een GPMI verplicht stelt, behalve om gezondheids- of billijkheidsredenen.

Om ervoor te zorgen dat personen die verslaafd zijn aan een psychoactieve stof of die moeite hebben met het beheren van hun budget, een specifieke begeleiding krijgen, zal het GPMI, afhankelijk van de behoeften van de persoon, betrekking hebben op de professionele integratie of, bij gebrek daaraan, op de maatschappelijke integratie, met name door middel van de opvolging van de behandeling die door een arts wordt aanbevolen na een medisch onderzoek in geval van verslaving aan een psychoactieve stof of door middel van hulp bij het beheer van het budget in geval van moeilijkheden op dat vlak.

constituer une raison de santé ou d'équité justifiant la non signature d'un PIIS. Une problématique d'addiction ne peut jamais constituer un motif de santé ou d'équité permettant de renoncer à la signature d'un PIIS. Cela permettra d'assurer un meilleur suivi avec ce public particulièrement vulnérable et qui requiert un accompagnement le plus adéquat possible. Cela ne signifie toutefois pas que les personnes en situation d'assuétude ne peuvent jamais être dispensées de conclure un PIIS pour des raisons de santé ou d'équité. Lorsque d'autres raisons de santé ou d'équité que l'assuétude elle-même le justifient, une dérogation peut toujours être accordée.

L'addiction à une substance psychoactive constitue une maladie physique et mentale, comme d'autres problèmes rencontrés par les demandeurs du droit à l'intégration sociale. Cependant, et c'est ce qui justifie le traitement particulier qui lui est réservé, dans le cadre de la toxicomanie, la prise en charge de la dépendance constitue généralement une étape nécessaire vers l'intégration sociale de la personne concernée. Le traitement ou l'accompagnement réalisé par le CPAS dans le cadre du suivi d'une dépendance est souvent précisément le moyen de rendre à nouveau possible une intégration sociale durable. C'est la raison pour laquelle l'existence d'une addiction à une substance psychoactive n'est pas une raison pour renoncer à un PIIS, mais bien une raison pour établir un PIIS adapté aux besoins de la personne.

Art. 4

L'article 4 modifie l'article 11 de la loi du 26 mai 2002 en ce qu'il assoit le caractère obligatoire de la signature d'un PIIS, sauf raison de santé ou d'équité.

Afin qu'un suivi particulier soit assuré aux personnes souffrant d'addiction à une substance psychoactive ou de difficultés dans leur gestion budgétaire, le PIIS, selon les besoins de la personne, portera sur l'insertion professionnelle ou à défaut sur l'insertion sociale via notamment le suivi du traitement préconisé par un médecin après examen médical en cas d'addiction à une substance psychoactive ou d'une aide à la gestion budgétaire en cas de difficulté à ce niveau.

Art. 5

Artikel 5 wijzigt artikel 13 van de wet van 26 mei 2002 in die zin dat het de ondertekening van een GPMI verplicht stelt, behalve om gezondheids- of billijkheidsredenen.

Om ervoor te zorgen dat personen die verslaafd zijn aan een psychoactieve stof of die problemen hebben met het beheren van hun budget, een specifieke begeleiding krijgen, zal het GPMI, afhankelijk van de behoeften van de persoon, betrekking hebben op de professionele integratie of, bij gebrek daaraan, op de maatschappelijke integratie, met name door middel van de opvolging van de behandeling die door een arts wordt aanbevolen na een medisch onderzoek in geval van verslaving aan een psychoactieve stof, of door middel van hulp bij het beheer van het budget in geval van moeilijkheden op dat vlak.

Deze bepaling bevat dezelfde elementen als het nieuwe artikel 11 van de wet van 26 mei 2002, maar is gericht op personen ouder dan 25 jaar.

HOOFDSTUK 3

**Wijziging van de wet van 2 april 1965
betreffende het ten laste nemen van de steun
verleend door de openbare centra
voor maatschappelijk welzijn**

Art. 6

Artikel 6 wijzigt artikel 5, § 1, 2°, van de wet van 2 april 1965 in die zin dat het de terugbetaling door de staat van de maatschappelijke dienstverlening afhankelijk stelt van de ondertekening van een GPMI, tenzij gezondheidsredenen of redenen van billijkheid rechtvaardigen dat deze niet wordt ondertekend.

Het doel is om alle begunstigden van door de staat terugbetaalde maatschappelijke dienstverlening zo goed mogelijk te begeleiden.

Aangezien het GPMI moet worden afgesloten binnen de drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het OCMW dat de persoon voldoet aan de voorwaarden van het leefloon, zullen de kosten gedurende de eerste drie maanden na de toekenning van de steun vergoed, ongeacht of er al dan niet een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat.

Art. 7

Artikel 7 wijzigt artikel 5, § 2ter, van de wet van 2 april 1965 in die zin dat het bepaalt dat een toelage ter

Art. 5

L'article 5 modifie l'article 13 de la loi du 26 mai 2002 en ce qu'il assoit le caractère obligatoire de la signature d'un PIIS, sauf raison de santé ou d'équité.

Afin qu'un suivi particulier soit assuré aux personnes souffrant d'addiction à une substance psychoactive ou de difficultés de gestion budgétaire, le PIIS, selon les besoins de la personne, portera sur l'insertion professionnelle ou à défaut sur l'insertion sociale via notamment le suivi du traitement préconisé par un médecin après examen médical en cas d'addiction à une substance psychoactive ou d'une aide à la gestion budgétaire en cas de difficulté à ce niveau.

Cette disposition reprend les mêmes éléments que le nouvel article 11 de la loi du 26 mai 2002 mais s'adresse aux personnes qui ont plus de 25 ans.

CHAPITRE 3

**Modification de la loi du 2 avril 1965
relative à la prise en charge
des secours accordés
par les centres publics d'aide sociale**

Art. 6

L'article 6 modifie l'article 5, § 1er, 2°, de la loi du 2 avril 1965 en ce qu'il conditionne le remboursement par l'État de l'aide sociale à la signature d'un PIIS, à moins que des raisons de santé ou d'équité justifient qu'il ne soit pas signé.

L'objectif est d'assurer un suivi le plus adéquat possible à tous les bénéficiaires de l'aide sociale remboursée par l'État.

Étant donné que le PIIS doit être conclu dans un délai de trois mois à compter de la date de la décision du CPAS constatant que la personne remplit les conditions d'octroi du revenu d'intégration, les frais sont pris en charge les trois premiers mois de l'octroi de l'aide qu'un projet individualisé d'intégration sociale existe ou non.

Art. 7

L'article 7 modifie l'article 5, § 2ter, de la loi du 2 avril 1965 en ce qu'il prévoit qu'une subvention à titre

dekking van de personeelskosten wordt toegekend aan begunstigten van financiële maatschappelijke hulp zoals bepaald in artikel 60, § 3, van de wet van 8 juli 1976 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. De toelage is een vast jaarlijks bedrag zoals bepaald in artikel 40 van de wet van 26 mei 2002, waarvan de berekening afhangt van het aantal dagen in het jaar waarop een GPMI met de begunstigde is ondertekend. Het doel is om de OCMW's aan te moedigen om met elk van hun begunstigten een GPMI te ondertekenen, of het nu gaat om het recht op maatschappelijke integratie of maatschappelijke hulp.

Deze toelage moet integraal worden aangewend voor de verbetering van de op 1 januari 2002 bestaande personeelsnormen, teneinde het centrum in staat te stellen de integratiedoelstellingen van de wet te verwezenlijken, in het bijzonder betrekking hebben op de inschakeling van de rechthebbende in het beroepsleven.

HOOFDSTUK 4

Inwerkingtreding en overgangsbepaling

Art. 8

De bepaling voorziet een inwerkingtreding op 1 september 2027.

De minister van Maatschappelijke Integratie,

Anneleen Van Bossuyt

d'intervention dans les frais de personnel est accordée pour les bénéficiaires d'une aide sociale financière telle que prévue à l'article 60, § 3, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. La subvention est un montant fixe annuel tel que défini dans l'article 40 de la loi du 26 mai 2002 dont le calcul dépend du nombre de jours dans l'année où un PIIS est signé avec le bénéficiaire. L'objectif est d'encourager les CPAS à signer un PIIS avec chacun de leurs bénéficiaires, qu'il s'agisse de droit à l'intégration sociale ou d'aide sociale.

La subvention doit intégralement être affectée à l'amélioration des normes de personnel existantes au 1er janvier 2002, afin de permettre au centre de réaliser les objectifs d'intégration de la loi, en particulier l'insertion professionnelle de l'ayant droit.

CHAPITRE 4

Entrée en vigueur et disposition transitoire

Art. 8

La disposition prévoit une entrée en vigueur au 1er septembre 2027.

La ministre de l'Intégration sociale,

Anneleen Van Bossuyt

VOORONTWERP VAN WET

onderworpen aan het advies van de Raad van State

Voorontwerp van wet houdende wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie, en de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wat betreft het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie

Hoofdstuk 1**Inleidende bepaling**

Artikel 1. Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

Hoofdstuk 2**Wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht van maatschappelijke integratie**

Art. 2. In artikel 2, eerste lid, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie worden de woorden “al dan niet” opgeheven.

Art 3. In artikel 10 van de wet van 26 mei 2002, vervangen bij de wet van 21 juli 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid worden de woorden “al dan niet” opgeheven;

2° het vierde lid wordt aangevuld met volgende zin:

“De verslaving aan een psychoactieve stof kan evenwel geen gezondheids- of billijkheidsredenen vormen die het ondertekenen van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie verhindert.”

Art 4. In artikel 11 van de wet van 26 mei 2002, gewijzigd bij de wet van 21 juli 2016, worden de paragrafen 1 en 2 vervangen als volgt:

“§ 1 De toekenning en het behoud van het leefloon gaan gepaard met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Het project gaat uit van de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de betrokken persoon en van de mogelijkheden van het centrum.

AVANT-PROJET DE LOI

soumis à l'avis du Conseil d'État

Avant-projet de loi modifiant la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, l'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale, et la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale en ce qui concerne le projet individualisé d'intégration sociale

Chapitre 1**Disposition introductive**

Article 1er. La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

Chapitre 2**Modification de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale**

Art. 2. Dans l'article 2, alinéa 1er, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, les mots “ou non” sont abrogés.

Art. 3. À L'article 10 de la loi du 26 mai 2002, remplacé par la loi du 21 juillet 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 3, les mots “ou non” sont abrogés;

2° l'alinéa 4 est complété par la phrase qui suit:

“L'addiction à une substance psychoactive ne peut cependant pas constituer une raison de santé ou d'équité empêchant de signer un projet individualisé d'intégration sociale.”

Art. 4. Dans l'article 11 de la loi du 26 mai 2002, modifié par la loi du 21 juillet 2016, les paragraphes 1er et 2 sont remplacés par ce qui suit:

“§ 1 L'octroi et le maintien du revenu d'intégration sont assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale.

Le projet s'appuie sur les aspirations, les aptitudes, les qualifications et les besoins de la personne concernée et les possibilités du centre.

Naar gelang van de behoeften van de persoon zal het geïndividualiseerd project betrekking hebben op de inschakeling in het beroepsleven, of, bij gebrek daaraan, op de inschakeling in de maatschappij. Bij vermoeden van een verslaving aan een psychoactieve stof laat het OCMW de aanvrager een medisch onderzoek ondergaan door een door het centrum aangestelde en betaalde zorgverlener om een diagnose te stellen en, indien nodig, de behandeling te bepalen die het best bij zijn situatie past. Eventuele verplaatsingskosten van de persoon worden door het centrum ten laste genomen, volgens de door het centrum vastgestelde modaliteiten.

Als voormelde zorgverlener een verslaving aan een psychoactieve stof vaststelt, moet het contract voorzien in de opvolging van de door hem aanbevolen behandeling. Indien het OCMW vaststelt dat de behandeling tijdelijk niet door de persoon kan worden gevolgd om redenen buiten zijn wil om, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd en de periode waarin de opvolging wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

In geval van vastgestelde moeilijkheden bij het budgetbeheer moet het contract voorzien in een begeleidingsprogramma dat is aangepast aan de situatie van de persoon.

Bij het opmaken van het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie ziet het centrum toe op een correcte evenredige verhouding tussen de eisen die aan de betrokkene worden gesteld, de toegekende hulp en het nagestreefde doel.

§ 2. Dit project is verplicht: a) wanneer het centrum op grond van billijkheidsredenen aanvaardt dat de betrokken persoon met het oog op een verhoging van zijn inschakelingskansen in het beroepsleven, een studie met voltijds leerplan aanvat, hervat of voortzet in een door de gemeenschappen erkende, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling;

b) wanneer het een project betreft zoals bedoeld in artikel 6, § 2.

Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden."

Art 5. In artikel 13 van de wet van 26 mei 2002, vervangen door de wet van 21 juli 2016, worden de paragrafen 1, 2, 3 en 4 vervangen als volgt:

§ 1. Het recht op maatschappelijke integratie kan worden gerealiseerd door een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de artikelen 8 en 9 of door de toekenning van een leefloon dat gepaard gaat met een in artikel 11, § 1, bedoeld geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie is facultatief als het recht op maatschappelijke integratie gerealiseerd wordt door een tewerkstelling aangevuld met de toekenning van een leefloon.

Selon les besoins de la personne, le projet individualisé portera de préférence sur l'insertion professionnelle, ou, à défaut, sur l'insertion sociale. En cas de suspicion d'une addiction à une substance psychoactive, le CPAS soumet le demandeur à un examen médical réalisé par un professionnel de santé mandaté et rémunéré par le centre afin d'établir un diagnostic et, le cas échéant, le traitement qui conviendrait le mieux à sa situation. Les frais éventuels de déplacement de la personne sont supportés par le centre, selon des modalités qu'il détermine.

En cas d'addiction à une substance psychoactive constatée par le professionnel de santé susvisé, le contrat doit prévoir le suivi du traitement préconisé par celui-ci. Si le CPAS constate que le traitement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

En cas de difficultés constatées dans la gestion budgétaire, le contrat doit prévoir un programme d'accompagnement adapté à la situation de la personne.

Dans l'élaboration du projet individualisé d'intégration sociale, le centre veille à respecter une juste proportionnalité entre les exigences formulées à l'égard de l'intéressé, l'aide octroyée et l'objectif poursuivi.

§ 2. Ce projet est obligatoire: a) lorsque le centre accepte, sur la base de motifs d'équité, qu'en vue d'une augmentation de ses possibilités d'insertion professionnelle, la personne concernée entame, reprenne ou continue des études de plein exercice dans un établissement d'enseignement agréé, organisé ou subventionné par les communautés;

b) lorsqu'il s'agit d'un projet visé à l'article 6, § 2.

Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois à partir de la date de décision du centre selon laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4."

Art. 5. À l'article 13 de la loi du 26 mai 2002, remplacé par la loi du 21 juillet 2016, les paragraphes 1er, 2, 3 et 4 sont remplacés par ce qui suit:

§ 1. Le droit à l'intégration sociale peut être réalisé par un emploi dans le cadre d'un contrat de travail tel que visé aux articles 8 et 9 ou par l'octroi d'un revenu d'intégration assorti d'un projet individualisé d'intégration sociale visé à l'article 11, § 1er. Le projet individualisé d'intégration sociale est facultatif lorsque le droit à l'intégration sociale est réalisé par un emploi complété par l'octroi d'un revenu d'intégration.

Bij vermoeden van een verslaving aan een psychoactieve stof, laat het OCMW de aanvrager een medisch onderzoek ondergaan door een door het centrum aangestelde en betaalde zorgverlener om een diagnose te stellen en, indien nodig, de behandeling te bepalen die het best bij zijn situatie past. Eventuele verplaatsingskosten van de persoon worden door het centrum ten laste genomen, volgens de door het centrum vastgestelde modaliteiten.

Als voormelde zorgverlener een verslaving aan een psychoactieve stof vaststelt, moet het contract voorzien in de opvolging van de door hem aanbevolen behandeling. Indien het OCMW vaststelt dat de behandeling tijdelijk niet door de persoon kan worden gevolgd, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd en de periode waarin de opvolging wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

In geval van vastgestelde moeilijkheden bij het budgetbeheer moet het contract voorzien in een begeleidingsprogramma dat is aangepast aan de situatie van de persoon.

§ 2. Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.

§ 3. Artikel 6, § 3, is van toepassing wanneer in het kader van zijn recht op maatschappelijke integratie aan de betrokkene een tewerkstelling of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie wordt voorgesteld.

§ 4. In afwachting van een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft de persoon overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon.

Wanneer de inkomsten uit de tewerkstelling lager zijn dan het bedrag van het leefloon waarop de betrokkene aanspraak kan maken, blijft het recht op een leefloon onder de bij deze wet gestelde voorwaarden behouden.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan werken, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon, gepaard gaand met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan deelnemen aan een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon. De verslaving aan een psychoactieve stof kan evenwel geen gezondheids- of billijkheidsreden vormen die het ondertekenen van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie verhindert.

En cas de suspicion d'une addiction à une substance psychoactive, le CPAS soumet le demandeur à un examen médical réalisé par un professionnel de santé mandaté et rémunéré par le centre afin d'établir un diagnostic et, le cas échéant, le traitement qui conviendrait le mieux à sa situation. Les frais éventuels de déplacement de la personne sont supportés par le centre, selon des modalités qu'il détermine.

En cas d'addiction à une substance psychoactive constatée par le professionnel de santé susvisé, le contrat doit prévoir le suivi du traitement préconisé par celui-ci. Si le CPAS constate que le traitement ne peut temporairement pas être suivi par la personne, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

En cas de difficultés constatées dans la gestion budgétaire, le contrat doit prévoir un programme d'accompagnement adapté à la situation de la personne.

§ 2. Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois de la décision du centre selon laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.

§ 3. L'article 6, § 3, est d'application lorsque dans le cadre de son droit à l'intégration sociale, l'intéressé se voit proposer un emploi ou un projet individualisé d'intégration sociale.

§ 4. Dans l'attente d'un emploi dans le cadre d'un contrat de travail ou dans le cadre d'un projet individualisé d'intégration sociale, la personne a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration.

Lorsque les revenus résultant d'une mise à l'emploi sont inférieurs au montant du revenu d'intégration auquel l'intéressé peut prétendre, le droit au revenu d'intégration est maintenu dans les conditions fixées par la présente loi.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut pas travailler pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration, assorti d'un projet individualisé d'intégration sociale.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut participer à un projet individualisé d'intégration sociale, pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration. L'addiction à une substance psychoactive ne peut cependant pas constituer une raison de santé ou d'équité empêchant de signer un projet individualisé d'intégration sociale.

Hoofdstuk 3

Wijziging van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 6. In artikel 5, § 1 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt, 2°, aangevuld met de woorden:

“en voor zover er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat, zoals bedoeld in de artikelen 11 en 13 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, tenzij er redenen van gezondheid of billijkheid worden aangevoerd. Deze kosten worden echter gedurende de eerste drie maanden na de toekenning van de steun vergoed, ongeacht of er al dan niet een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat.

Art. 7. In artikel 5 van dezelfde wet, wordt § 2ter, vervangen door de wet van 18 mei 2022, vervangen door het volgende:

“§ 2ter. Er wordt een jaarlijkse forfaitaire toelage toegekend aan het centrum als bijdrage in de personeelskosten per dossier voor elke persoon die financiële maatschappelijke hulp ontvangt zoals bepaald in artikel 60, § 3, van de wet van 8 juli 1976 houdende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze toelage wordt berekend op basis van het aantal dagen van het jaar waarop er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat in de zin van artikel 2 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Het bedrag, de voorwaarden en de modaliteiten voor de toekenning van deze toelage worden vastgesteld in artikel 40 van de wet van 26 mei 2002.”

Hoofdstuk 4

Wijziging van het Koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie

Art. 8. Artikel 15 van het Koninklijk besluit houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie, gewijzigd bij het koninklijk besluit van 3 oktober 2016, wordt vervang als volgt:

“Art. 15. De uitvoering van het contract wordt regelmatig geëvalueerd, ten minste twee maal per jaar, en telkens wanneer de situatie daartoe aanleiding geeft, met de betrokkene, de maatschappelijk werker die met het dossier is belast en, in voorkomend geval, met de tussenkomenende derde(n). Wanneer de betrokken persoon verzoekt, moet de maatschappelijk werker hem binnen vijf werkdagen een onderhoud toestaan.”

Art. 9. In artikel 11, § 1 van hetzelfde Koninklijk besluit, wordt het tweede lid aangevuld met de volgende woorden:

Chapitre 3

Modification de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale

Art. 6. Dans l'article 5, § 1, de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'action sociale, le 2° est complété par les mots:

“et pour autant qu'un projet individualisé d'intégration sociale, tel que visé aux articles 11 et 13 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale existe à moins que des raisons de santé ou d'équité soient établies. Toutefois, ces frais sont pris en charge les trois premiers mois de l'octroi de l'aide qu'un projet individualisé d'intégration sociale existe ou non.

Art. 7. Dans l'article 5, de la même loi, le § 2ter remplacé par la loi du 18 mai 2022 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2ter. Une subvention forfaitaire annuelle est accordée au centre à titre d'intervention dans les frais de personnel par dossier pour chaque personne qui perçoit l'aide sociale financière telle que prévue à l'article 60, § 3, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. Cette subvention est calculée en fonction du nombre de jours de l'année durant lequel il existe un projet individualisé d'intégration sociale au sens de l'article 2 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale. Le montant, les conditions et les modalités d'octroi de cette subvention sont fixées par l'article 40 de la loi du 26 mai 2002.”

Chapitre 4

Modification d'arrêté royal de 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale

Art. 8. L'article 15 de l'arrêté royal portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale, modifié par l'arrêté royal du 3 octobre 2016, est remplacé par ce qui suit:

“Art. 15. L'exécution du contrat fait l'objet d'une évaluation régulière, au moins deux fois par an, et chaque fois que la situation le justifie, avec la personne concernée, le travailleur social chargé du dossier et, le cas échéant, le(s) tiers intervenant(s). Lorsque la personne concernée en fait la demande, le travailleur social est tenu de lui accorder un entretien dans un délai de cinq jours ouvrables.”

Art. 9. À l'article 11, § 1 de la même arrêté royale, la deuxième alinéa est complété par les mots:

“die in de eerste plaats gericht zijn op de inschakeling van de rechthebbende in het beroepsleven en op het wegwerken van de drempels die deze inschakeling belemmeren.”

Art. 10. In artikel 60 van hetzelfde Koninklijk besluit, wordt het eerste lid vervangen als volgt:

“De in artikel 40 van de wet bedoelde toelage moet integraal besteed worden aan de verbetering van de op 1 januari 2002 bestaande personeelsnormen, om het centrum de mogelijkheid te geven de integratiedoelstellingen van de wet te bewerkstelligen, in het bijzonder de inschakeling van de rechthebbende in het beroepsleven en het wegwerken van de drempels die deze inschakeling belemmeren.”

Hoofdstuk 5

Overgangsbepalingen en inwerkingtreding

Art. 11. Deze wet treedt in werking op 1 maart 2027.

“qui visent en premier lieu l’insertion professionnelle du bénéficiaire ainsi que la suppression des obstacles qui entravent cette insertion.”

Art. 10. À l’article 60 de la même arrêté royal, l’alinéa 1er est remplacé par ce qui suit:

“La subvention visée à l’article 40 de la loi doit intégralement être affectée à l’amélioration des normes de personnel existantes au 1er janvier 2002, afin de permettre au centre de réaliser les objectifs d’intégration de la loi, en particulier l’insertion professionnelle de l’ayant droit ainsi que la suppression des obstacles qui entravent cette insertion.”

Chapitre 5

Dispositions transitoires et entrée en vigueur.

Art. 11. La présente loi entre en vigueur le 1er mars 2027.

Samenvatting

Anneleen Van Bossuyt - Minister van Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Grootstedenbeleid

Wetswijziging betreffende het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI)

Potentieel betrokken groepen

☒ Burgers ☒ Consumenten ☒ Werknemers	☐ Ondernemingen	☒ Overheidsinstanties ☒ Federale ☒ Gewest/gemeenschap ☒ Lokale
--	--	---

Impactanalyse van regelgeving - RIA

	Kansarmoedebestrijding			Gelijke kansen en sociale cohesie	
	Voeding			Mobiliteit	
	Gezondheid			Consumptie- en productiepatronen	
	Gelijkheid van vrouwen en mannen			Klimaatverandering	
	Energie			Natuurlijke hulpbronnen	
	Werkgelegenheid			Biodiversiteit in zee en op het land	
	Economische ontwikkeling			Vervuilers en hinder	
	KMO en micro-ondernemingen			Overheid	
	Administratieve lasten			Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling	
	Investerings, infrastructuur, O&O				

Auteur

Bevoegde regeringslid

Anneleen Van Bossuyt - Minister van Asiel en Migratie, Maatschappelijke Integratie en Grootstedenbeleid

Contactpersoon beleidscel

Stéphanie DEVOS

stephanie.devos@migratie-mi.be

Overheidsdienst

POD maatschappelijk integratie

Contactpersoon overheidsdienst

Valérie Proumen

valerie.proumen@mi-is.be

Ontwerp

Titel van de regelgeving

Wetswijziging betreffende het Geïndividualiseerd Project voor Maatschappelijke Integratie (GPMI)

Description

Overeenkomstig het regeerakkoord 2025-2029 van 31 januari 2025 worden verschillende wijzigingen aan het GPMI voorgesteld

1. De ondertekening van het GPMI verplicht wordt uitgebreid tot alle begunstigden van een (equivalent) leefloon
2. Begeleiding bij problematische verslaving
3. Begeleiding bij situaties van overmatige schuldenlast

Raadplegingen over het ontwerpreglement

Advies van de Inspecteur van financiën

Impactanalyses reeds uitgevoerd?

- ☐ Ja, vermeld de referentie in de bronnen
- ☒ Nee

Bronnen gebruikt voor het uitvoeren van de effectanalyse

/

T1. Kansarmoedebestrijding

Impact positief

De begunstigden die een GPMI afsluiten, worden maximaal begeleid naar activering en maatschappelijke integratie via werk, via een taalcursus, een opleiding, een inburgeringstraject, enzovoort. Ook personen met een verslavingsproblematiek hebben nood aan specifieke en aangepaste begeleiding om hun genezing en maatschappelijke integratie zo doelmatig en succesvol mogelijk te maken, en hen uiteindelijk, waar mogelijk, te kunnen toeleiden naar een job. We helpen mensen met overmatige schuldenlast en we strijden tegen de schuldindustrie. Wie schulden heeft of moeite heeft met het beheren van zijn budget, zetten we aan om zijn/haar financiële skills te verbeteren. Waar nodig worden budgetbegeleiding of zelfs budgetbeheer een verplicht onderdeel van het GPMI.

T2. Voeding

Pas d' impact

T3. Gezondheid

Impact positief

Ook personen met een verslavingsproblematiek hebben nood aan specifieke en aangepaste begeleiding om hun genezing en maatschappelijke integratie zo doelmatig en succesvol mogelijk te maken, en hen uiteindelijk, waar mogelijk, te kunnen toeleiden naar een job. Het is dan ook essentieel dat zij door een arts worden onderzocht om zo de juiste (medische) aanpak uit te stippelen. Blijkt uit het advies van de arts dat de maatschappelijke integratie van de gerechtigde gebaat is bij een ontwenningsskuur, en de betrokkene niet al vrijwillig een ontwenningsskuur volgt, moet dit een onderdeel uitmaken van het GPMI.

T4. Gelijkheid van vrouwen en mannen

/ Pas d' impact

V1. Heeft het ontwerp van regelgeving een impact op de toegang van personen tot de volgende bestaansmiddelen? Vink de betrokken bestaansmiddelen aan.

Als u hebt 'Andere' of 'Geen bestaansmiddelen' aangekruist, geef dan hieronder een toelichting op uw antwoord.

- ☐ Werkgelegenheid
- ☐ Inkomen
- ☒ Sociale bescherming
- ☐ Opleiding
- ☐ Tijd / afstemming
- ☐ Gezondheid
- ☐ Veiligheid
- ☐ Justitie
- ☐ Mobiliteit
- ☐ Energie
- ☐ Verantwoordelijkheden
- ☐ Digitale technologieën
- ☐ Andere
- ☐ Geen hulpmiddelen

Q2. Les statistiques genrées disponibles indiquent que des différences existent entre hommes et femmes en termes d'accès à ces ressources. A l'aide des statistiques utiles, y compris celles produites au sein de votre administration et/ou de tout autre document de référence utile concernant ce domaine, mettez en évidence les différences entre hommes et femmes liées au projet de réglementation.

Vrouwen worden door deze maatregel niet specifiek getroffen dan mannen

Q3. Sur base de ces informations, quel sera selon vous l'impact du projet de réglementation sur la situation respective des femmes et des hommes, en termes d'accès à ces ressources ? Expliquez.

Vrouwen worden door deze maatregel niet specifiek getroffen dan mannen

V4. Samengevat is het impact van het ontwerp van regelgeving over de gelijkheid van vrouwen en mannen:

- ☐ Positieve
- ☐ Negatieve
- ☒ Geen impact

T5. Energie

/ Pas d' impact

T6. Werkgelegenheid

+ Impact positief

We breiden zo snel mogelijk het toepassingsgebied van het GPMI verplicht uit tot alle begunstigden van een (equivalent) leefloon, behoudens voor zij die om billijkheids- of gezondheidsredenen niet kunnen werken. De begunstigden die een GPMI afsluiten, worden maximaal begeleid naar activering en maatschappelijke integratie via werk, via een taalcursus, een opleiding, een inburgeringstraject, enzovoort. Ook personen met een verslavingsproblematiek hebben nood aan specifieke en aangepaste begeleiding om hun genezing en maatschappelijke integratie zo doelmatig en succesvol mogelijk te maken, en hen uiteindelijk, waar mogelijk, te kunnen toeleiden naar een job.

T7. Economische ontwikkeling

+ Impact positief

We breiden zo snel mogelijk het toepassingsgebied van het GPMI verplicht uit tot alle begunstigden van een (equivalent) leefloon, behoudens voor zij die om billijkheids- of gezondheidsredenen niet kunnen werken. De begunstigden die een GPMI afsluiten, worden maximaal begeleid naar activering en maatschappelijke integratie via werk, via een taalcursus, een opleiding, een inburgeringstraject, enzovoort. Ook personen met een verslavingsproblematiek hebben nood aan specifieke en aangepaste begeleiding om hun genezing en maatschappelijke integratie zo doelmatig en succesvol mogelijk te maken, en hen uiteindelijk, waar mogelijk, te kunnen toeleiden naar een job.

T8. KMO en micro-ondernemingen

/ Pas d' impact

Pour pouvoir remplir cette partie, vous devez cocher "entreprises" dans la rubrique "groupes potentiellement concernés".

V5. Samengevat is het impact van het ontwerp van regelgeving over de kmo's:

- ☐ Positieve
- ☐ Negatieve
- ☒ Geen impact

En de impact op de micro-ondernemingen is:

- ☐ Positieve
- ☐ Negatieve
- ☒ Geen impact

T9. Administratieve lasten

/ Pas d' impact

Q1. Identifiez les groupes concernés par les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

** Vous avez sélectionné "citoyens/citoyennes" dans les groupes concernés. Donnez plus de précision ci-dessous.*

De informatie wordt verzameld in het kader van het sociaal onderzoek => geen extra impact op de burger.

V2. Moeten burgers en/of ondernemingen documenten of informatie aanleveren? Verdeel uw uitleg naar de betrokken groepen (bv. kmo's / micro-ondernemingen, consumenten / werknemers, enz.)

- ☒ Ja, leg hieronder uit.
☐ Nee

De informatie wordt verzameld in het kader van het sociaal onderzoek => geen extra impact op de burger.

Q3. Comment s'effectue la récolte ou l'échange d'informations et des documents ?

De informatie wordt verzameld in het kader van het sociaal onderzoek => geen extra impact op de burger.

Q4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations ?

De informatie wordt verzameld in het kader van het sociaal onderzoek => geen extra impact op de burger.

Q5. En résumé, l'impact du projet de réglementation sur les charges administratives est :

- ☐ Positieve
☐ Négative
☒ Pas d'impact

T10. Investerings, infrastructuur, O&O

/ Pas d' impact

T11. Gelijke kansen en sociale cohesie

+ Impact positif

We breiden zo snel mogelijk het toepassingsgebied van het GPMI verplicht uit tot alle begunstigen van een (equivalent) leefloon, behoudens voor zij die om billijkheids- of gezondheidsredenen niet kunnen werken. De begunstigen die een GPMI afsluiten, worden maximaal begeleid naar activering en maatschappelijke integratie via werk, via een taalcursus, een opleiding, een inburgeringstraject, enzovoort. Ook personen met een verslavingsproblematiek hebben nood aan specifieke en aangepaste begeleiding om hun genezing en maatschappelijke integratie zo doelmatig en succesvol mogelijk te maken, en hen uiteindelijk, waar mogelijk, te kunnen toeleiden naar een job.

T12. Mobiliteit

/ Pas d' impact

T13. Consumptie- en productiepatronen

/ Pas d' impact

T14. Klimaatverandering

/ Pas d' impact

T15. Natuurlijke hulpbronnen

/ Pas d' impact

T16. Biodiversiteit in zee en op het land

/ Pas d' impact

T17. Vervuilers en hinder

/ Pas d' impact

T18. Overheid

Impact positief

We hebben

de impact van deze maatregel op de werking van de OCMW's onderzocht en hebben de nodige extra steun verleend voor de tenuitvoerlegging ervan via de wet van 17 november 2025.

De wet van 17 november 2025 voert een subsidiestelsel in voor de OCMW's met betrekking tot de GPMI:

- Vanaf 2028 zal de berekening van de bijzondere toelage GPMI toe te passen om de OCMW's aan te moedigen het GPMI te gebruiken als hefboom om personen te begeleiden naar zelfstandigheid en de arbeidsmarkt.
- De OCMW's die samen met de gerechtigde een kwalitatief hoogstaand geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie (GPMI) hebben opgezet waardoor deze de gerechtigde gedurende minstens een jaar het OCMW heeft kunnen verlaten, zullen voor dit specifieke dossier een aanvullende toelage ontvangen.

T19. Beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling

Pas d' impact

V1. Identificeer de eventuele rechtstreekse en onrechtstreekse impact van het ontwerp op de ontwikkelingslanden op het vlak van onderstaande domeinen. Leg uit.

- ☐ Armoede en ongelijkheid binnen en tussen ontwikkelingslanden
- ☐ Voedselzekerheid en billijke toegang tot landbouwproductiemiddelen
- ☐ Gezondheid en toegang tot geneesmiddelen
- ☐ Waardig werk
- ☐ Lokale en internationale handel
- ☐ Innovatie en toegang tot technologie (octrooien, intellectuele eigendom, enz.)
- ☐ Capaciteit om binnenlandse hulpbronnen te mobiliseren en te gebruiken voor het welzijn van de bevolking: belastingen, menselijke hulpbronnen, natuurlijke hulpbronnen inclusief mijnbouwhulpbronnen, energiehulpbronnen, culturele hulpbronnen, enz.
- ☐ Mobiliteit van mensen
- ☐ Vrede en veiligheid
- ☐ Milieu, biodiversiteit en klimaatverandering: mechanismen voor schone ontwikkeling
- ☐ Andere
- ☒ Geen

Impactanalyse van regelgeving - RIA

/

V3. Samengevat is de impact op beleidscoherentie ten gunste van ontwikkeling:

- ☐ Positieve impact
- ☐ Negatieve impact
- ☒ Geen impact

Synthèse

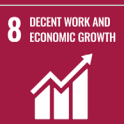
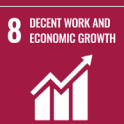
Anneleen Van Bossuyt -, Ministre de l'asile, migration, intégration sociale et politique des grandes villes

Modification législative relative au Projet individuel d'Intégration Sociale (PIIS)

Groupes potentiellement concernés

☒ Citoyens / citoyennes ☒ Consommateurs / consommatrices ☒ Travailleurs / travailleuses	☐ Entreprises	☒ Autorités publiques ☒ Fédérales ☒ Régionales/communautaires ☒ Locales
--	--------------------------------------	---

Analyse d'impact de la réglementation - AIR

	Lutte contre la pauvreté	+		Égalité des chances et cohésion sociale	+
	Alimentation	/		Mobilité	/
	Santé	+		Modes de consommation et production	/
	Égalité des femmes et des hommes	/		Changements climatiques	/
	Énergie	/		Ressources naturelles	/
	Emploi	+		Biodiversité marine et terrestre	/
	Développement économique	+		Polluants et nuisances	/
	PME et micro-entreprises	/		Autorités publiques	+
	Charges administratives	/		Cohérence des politiques en faveur du développement	/
	Investissements, infrastructures, R&D	/			

Auteur

Membre du Gouvernement compétent

Anneleen Van Bossuyt -, Ministre de l'asile, migration, intégration sociale et politique des grandes villes

Contact cellule stratégique

Stéphanie DEVOS

stephanie.devos@migratie-mi.be

Administration

SPP Intégration sociale

Contact administration

Valérie Proumen

valerie.proumen@mi-is.be

Projet

Titre du projet de réglementation

Modification législative relative au Projet individuel d'Intégration Sociale (PIIS)

Description

Conformément à l'accord de gouvernement 2025-2029 du 31 janvier 2025, plusieurs modifications concernant le PIIS sont proposées.

1. Rendre la signature du PIIS obligatoire pour tous les bénéficiaires du Revenu d'intégration et de l'aide sociale équivalente au revenu d'intégration
2. Accompagnement en cas d'assuétude problématique
3. Accompagnement dans les situations de surendettement

Consultations sur le projet de réglementation

Avis de l'Inspecteur des Finances

Analyse d'impact déjà réalisée ?

- ☐ Oui, indiquez la référence dans les sources
- ☒ Non

Sources utilisées pour effectuer l'analyse d'impact

/

T1. Lutte contre la pauvreté

Impact positif

.Les bénéficiaires qui concluent un PIIS bénéficient d'un accompagnement maximal vers l'activation et l'intégration sociale par le travail, un cours de langue, une formation, un programme d'intégration, etc.

- Les personnes ayant des problèmes d'assuétude ont également besoin d'un accompagnement spécifique et adapté pour rendre leur guérison et leur intégration sociale les plus efficaces et les plus réussies possible, et à terme, si possible, pour les amener à un emploi. Nous aidons les personnes surendettées et nous luttons contre l'industrie de la dette. Les personnes endettées ou qui ont du mal à gérer leur budget sont encouragées à améliorer leurs compétences financières. L'accompagnement budgétaire, voire la gestion du budget, deviennent un élément obligatoire du PIIS.

T2. Alimentation

Pas d' impact

T3. Santé

Impact positif

Les personnes ayant des problèmes d'assuétude ont également besoin d'un accompagnement spécifique et adapté pour rendre leur guérison et leur intégration sociale les plus efficaces et les plus réussies possible, et à terme, si possible, pour les amener à un emploi. Il est donc essentiel qu'elles soient examinées par un médecin afin de définir la bonne approche (médicale). Si l'avis du médecin montre qu'une cure de désintoxication serait bénéfique à leur intégration sociale, et que la personne ne suit pas déjà volontairement une cure de désintoxication, celle-ci fera partie du PIIS.

T4. Égalité des femmes et des hommes

/ Pas d' impact

Q1. Le projet de réglementation a-t-il un impact sur l'accès des personnes aux ressources suivantes ? Cochez les ressources concernées.

Si vous cochez les cases 'Autres' ou 'Aucune ressource', veuillez préciser/expliquer.

- ☐ Emploi
- ☐ Revenus
- ☒ Protection sociale
- ☐ Formation
- ☐ Temps / conciliation
- ☐ Santé
- ☐ Sécurité
- ☐ Justice
- ☐ Mobilité
- ☐ Énergie
- ☐ Responsabilités
- ☐ Technologies numériques
- ☐ Autres
- ☐ Aucune ressource

Q2. Les statistiques genrées disponibles indiquent que des différences existent entre hommes et femmes en termes d'accès à ces ressources. A l'aide des statistiques utiles, y compris celles produites au sein de votre administration et/ou de tout autre document de référence utile concernant ce domaine, mettez en évidence les différences entre hommes et femmes liées au projet de réglementation.

Les femmes ne sont pas spécialement plus visées que les hommes par cette mesure

Q3. Sur base de ces informations, quel sera selon vous l'impact du projet de réglementation sur la situation respective des femmes et des hommes, en termes d'accès à ces ressources ? Expliquez.

Les femmes ne sont pas spécialement plus visées que les hommes par cette mesure

Q4. En résumé, l'impact du projet de réglementation sur l'égalité des femmes et des hommes est :

- ☐ Positif
- ☐ Négatif
- ☒ Pas d'impact

T5. Énergie

/ Pas d' impact

T6. Emploi

+ Impact positif

Nous étendons dans les meilleurs délais le champ d'application du PIIS à tous les bénéficiaires d'un revenu d'intégration (ou équivalent), à l'exception de ceux qui ne peuvent pas travailler pour des raisons d'équité ou de santé.

Les bénéficiaires qui concluent un PIIS bénéficient d'un accompagnement maximal vers l'activation et l'intégration sociale par le travail, un cours de langue, une formation, un programme d'intégration, etc.

Les personnes ayant des problèmes d'assuétude ont également besoin d'un accompagnement spécifique et adapté pour rendre leur guérison et leur intégration sociale les plus efficaces et les plus réussies possible, et à terme, si possible, pour les amener à un emploi.

T7. Développement économique

+ Impact positif

Nous étendons dans les meilleurs délais le champ d'application du PIIS à tous les bénéficiaires d'un revenu d'intégration (ou équivalent), à l'exception de ceux qui ne peuvent pas travailler pour des raisons d'équité ou de santé.

Les bénéficiaires qui concluent un PIIS bénéficient d'un accompagnement maximal vers l'activation et l'intégration sociale par le travail, un cours de langue, une formation, un programme d'intégration, etc.

Les personnes ayant des problèmes d'assuétude ont également besoin d'un accompagnement spécifique et adapté pour rendre leur guérison et leur intégration sociale les plus efficaces et les plus réussies possible, et à terme, si possible, pour les amener à un emploi.

T8. PME et micro-entreprises

/ Pas d' impact

Pour pouvoir remplir cette partie, vous devez cocher "entreprises" dans la rubrique "groupes potentiellement concernés".

Q5. En résumé, l'impact sur les PME est :

- ☐ Positif
- ☐ Négatif
- ☒ Pas d'impact

Et l'impact sur les micro-entreprises est :

- ☐ Positif
- ☐ Négatif
- ☒ Pas d'impact

T9. Charges administratives

/ Pas d' impact

Q1. Identifiez les groupes concernés par les formalités et les obligations nécessaires à l'application de la réglementation.

** Vous avez sélectionné "citoyens/citoyennes" dans les groupes concernés. Donnez plus de précision ci-dessous.*

La récolte des informations se fait dans le cadre de l'enquête sociale => pas d'impact supplémentaire sur le citoyen

Q2. Les citoyens et/ou les entreprises doivent-ils fournir des documents ou des informations ?
Ventilez votre explication selon les groupes concernés (ex : PME / micro-entreprises, consommateurs / travailleurs, etc.).

- ☒ Oui, expliquez ci-dessous
☐ Non

La récolte des informations se fait dans le cadre de l'enquête sociale => pas d'impact supplémentaire sur le citoyen

Q3. Comment s'effectue la récolte ou l'échange d'informations et des documents ?

La récolte des informations se fait dans le cadre de l'enquête sociale => pas d'impact supplémentaire sur le citoyen

Q4. Quelles est la périodicité des formalités et des obligations ?

La récolte des informations se fait dans le cadre de l'enquête sociale => pas d'impact supplémentaire sur le citoyen

Q5. En résumé, l'impact du projet de réglementation sur les charges administratives est :

- ☐ Positif
☐ Négatif
☒ Pas d'impact

T10. Investissements, infrastructures, R&D

/ Pas d' impact

T11. Égalité des chances et cohésion sociale

+ Impact positif

Nous étendons dans les meilleurs délais le champ d'application du PIIS à tous les bénéficiaires d'un revenu d'intégration (ou équivalent), à l'exception de ceux qui ne peuvent pas travailler pour des raisons d'équité ou de santé.

Les bénéficiaires qui concluent un PIIS bénéficient d'un accompagnement maximal vers l'activation et l'intégration sociale par le travail, un cours de langue, une formation, un programme d'intégration, etc.

Les personnes ayant des problèmes d'assuétude ont également besoin d'un accompagnement spécifique et adapté pour rendre leur guérison et leur intégration sociale les plus efficaces et les plus réussies possible, et à terme, si possible, pour les amener à un emploi.

T12. Mobilité

/ Pas d' impact

T13. Modes de consommation et production

/ Pas d' impact

T14. Changements climatiques

/ Pas d' impact

T15. Ressources naturelles

/ Pas d' impact

T16. Biodiversité marine et terrestre

/ Pas d' impact

T17. Polluants et nuisances

/ Pas d' impact

T18. Autorités publiques

Impact positif

Nous avons examiné

l'impact de cette mesure sur le fonctionnement des CPAS et nous avons fourni le soutien supplémentaire nécessaire à sa mise en œuvre par la loi du 17 novembre 2025.

La loi du 17 novembre 2025 met en place un système de subvention des CPAS concernant les PIIS :

- À partir de 2028, le calcul de la subvention particulière PIIS sera appliquée visant à encourager les CPAS à utiliser le PIIS comme levier pour un accompagnement des personnes vers l'autonomie et le marché de l'emploi.
- Les CPAS qui ont mis en place avec le bénéficiaire un Projet individualisé d'intégration sociale (PIIS) de qualité qui lui a permis de quitter le CPAS pendant au moins un an percevront une subvention complémentaire pour ce dossier spécifique.

T19. Cohérence des politiques en faveur du développement

Pas d'impact

Q1. Identifiez les éventuels impacts directs et indirects du projet sur les pays en développement dans les domaines ci-dessous. Expliquez.

- ☐ Pauvreté et inégalités au sein des pays en développement et entre pays
- ☐ Sécurité alimentaire et un accès équitable aux moyens de production agricole
- ☐ Santé et accès aux médicaments
- ☐ Travail décent
- ☐ Commerce local et international
- ☐ L'innovation et l'accès à la technologie : brevets, propriété intellectuelle, etc.
- ☐ Capacité à mobiliser et utiliser les ressources domestiques pour le bien-être de la population : taxation, ressources humaines, ressources naturelles dont les ressources minières, ressources énergétiques, ressources culturelles, etc.
- ☐ Mobilité des personnes
- ☐ Paix et sécurité
- ☐ Environnement, biodiversité et changements climatiques : mécanismes de développement propre
- ☐ Autres
- ☒ Aucun

Analyse d'impact de la réglementation - AIR

/

Q3. En résumé, l'impact du projet de réglementation sur la cohérence des politiques en faveur du développement est :

- ☐ Impact positif
- ☐ Impact négatif
- ☒ Pas d'impact

**ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE
NR. 79.329/16 VAN 18 JUNI 2026**

Op 4 mei 2026 is de Raad van State, afdeling Wetgeving, door de minister van Asiel en Migratie, en Maatschappelijke Integratie, belast met Grootstedenbeleid, verzocht binnen een termijn van dertig dagen een advies te verstrekken over een voorontwerp van wet 'houdende wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, het koninklijk besluit van 11 juli 2002 houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie, en de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wat betreft het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie'.

Het voorontwerp is door de zestiende kamer onderzocht op 4 juni 2026. De kamer was samengesteld uit Wouter PAS, kamervoorzitter, Toon MOONEN en Annelies D'ESPALLIER, staatsraden, Johan PUT, assessor, en Greet VERBERCKMOES, griffier.

Het verslag is uitgebracht door Benjamin MEEUSEN, auditeur.

De overeenstemming tussen de Franse en de Nederlandse tekst van het advies is nagezien onder toezicht van Annelies D'ESPALLIER, staatsraad.

Het advies, waarvan de tekst hierna volgt, is gegeven op 18 juni 2026.

*

1. Met toepassing van artikel 84, § 3, eerste lid, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973, heeft de afdeling Wetgeving zich toegespitst op het onderzoek van de bevoegdheid van de steller van de handeling, van de rechtsgrond¹, alsmede van de vraag of aan de te vervullen vormvereisten is voldaan.

*

STREKKING VAN HET VOORONTWERP

2. Het om advies voorgelegde voorontwerp van wet strekt tot wijziging van de wet van 26 mei 2002 'betreffende het recht op maatschappelijke integratie' (hierna: RMI-wet), de wet van 2 april 1965 'betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn' en het koninklijk besluit van 11 juli 2002 'houdende het algemeen reglement betreffende het recht op maatschappelijke integratie'.

Het voorontwerp beoogt in hoofdzaak het recht op maatschappelijke integratie in beginsel steeds gepaard te laten gaan met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke

¹ Aangezien het om een voorontwerp van wet gaat, wordt onder "rechtsgrond" de overeenstemming met de hogere rechtsnormen verstaan.

**AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT
N° 79.329/16 DU 18 JUIN 2026**

Le 4 mai 2026, le Conseil d'État, section de législation, a été invité par la ministre de l'Asile et de la Migration, et de l'Intégration sociale, chargée de la Politique des Grandes villes, à communiquer un avis dans un délai de trente jours, sur un avant-projet de loi 'modifiant la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, l'arrêté royal du 11 juillet 2002 portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale, et la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale en ce qui concerne le projet individualisé d'intégration sociale'.

L'avant-projet a été examiné par la seizième chambre le 4 juin 2026. La chambre était composée de Wouter PAS, président de chambre, Toon MOONEN et Annelies D'ESPALLIER, conseillers d'État, Johan PUT, assesseur, et Greet VERBERCKMOES, greffier.

Le rapport a été présenté par Benjamin MEEUSEN, auditeur.

La concordance entre la version française et la version néerlandaise de l'avis a été vérifiée sous le contrôle de Annelies D'ESPALLIER, conseiller d'État.

L'avis, dont le texte suit, a été donné le 18 juin 2026.

*

1. En application de l'article 84, § 3, alinéa 1er, des lois sur le Conseil d'État, coordonnées le 12 janvier 1973, la section de législation a fait porter son examen essentiellement sur la compétence de l'auteur de l'acte, le fondement juridique¹ et l'accomplissement des formalités prescrites.

*

PORTÉE DE L'AVANT-PROJET

2. L'avant-projet de loi soumis pour avis a pour objet de modifier la loi du 26 mai 2002 'concernant le droit à l'intégration sociale' (ci-après: loi DIS), la loi du 2 avril 1965 'relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale' et l'arrêté royal du 11 juillet 2002 'portant règlement général en matière de droit à l'intégration sociale'.

L'avant-projet vise principalement à toujours assortir en principe le droit à l'intégration sociale d'un projet individualisé d'intégration sociale (ci-après: PIIS) (article 2 de l'avant-projet),

¹ S'agissant d'un avant-projet de loi, on entend par "fondement juridique" la conformité aux normes supérieures.

integratie (hierna: GPMI) (artikel 2 van het voorontwerp), het opnemen van specifieke doelstellingen in dat project voor personen met een verslaving aan psychoactieve stoffen of met budgettaire moeilijkheden, het verduidelijken dat een dergelijke verslaving geen uitzondering op die verplichting kan rechtvaardigen (artikelen 3 tot 5), en het versterken van het verband tussen het bestaan van een GPMI en de federale financiering van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (hierna: OCMW's) (artikelen 6 en 7).

Meer bepaald wordt voor personen jonger dan 25 jaar in artikel 11 van de RMI-wet (artikel 4 van het voorontwerp) opgenomen dat, wanneer een verslaving aan psychoactieve stoffen wordt vastgesteld, het GPMI moet voorzien in een passend behandelingstraject, waarvan in voorkomend geval de niet-uitvoerbaarheid moet worden gemotiveerd. Indien budgettaire moeilijkheden worden vastgesteld, moet het GPMI voorzien in een aangepast begeleidingsprogramma. Voor personen van 25 jaar en ouder wordt een gelijkaardige regeling opgenomen in artikel 13 van dezelfde wet (artikel 5).

Voorts wordt de terugbetaling door de federale overheid van de door de OCMW's verleende steun afhankelijk gemaakt van het bestaan van een GPMI, met dien verstande dat die steun gedurende de eerste drie maanden steeds ten laste van de federale overheid blijft (artikel 6). Daarnaast wordt de regeling inzake de forfaitaire subsidie voor personeelskosten vervangen door een subsidie per GPMI, berekend in verhouding tot de duur van het project (artikel 7).

Het koninklijk besluit van 11 juli 2002 wordt gewijzigd met betrekking tot de evaluatiefrequentie van het GPMI, de prioritaire doelstellingen van het project en de aanwending van de subsidie bedoeld in artikel 40 (artikelen 8 tot 10). De inwerkingtreding van de aan te nemen wet is vastgesteld op 1 maart 2027 (artikel 11).

Algemene opmerkingen

3. De ontworpen regeling moet worden getoetst aan de toepasselijke grondwettelijke en verdragsrechtelijke waarborgen, waaronder het recht op eerbiediging van het privéleven, gewaarborgd door artikel 22 van de Grondwet en artikel 8 van het Europees Verdrag voor de rechten van de mens (hierna: EVRM). Daarbij moet worden opgemerkt dat de draagwijdte van artikel 8 EVRM analoog is aan die van artikel 22 van de Grondwet, zodat de waarborgen die uit beide bepalingen voortvloeien een onlosmakelijk geheel vormen.²

Het recht op eerbiediging van het privéleven heeft een ruime draagwijdte en omvat, onder meer, de eerbiediging van de fysieke en psychische integriteit van de persoon.³ Volgens

à intégrer dans ce projet des objectifs spécifiques pour les personnes souffrant d'une addiction à une substance psychoactive ou confrontées à des difficultés budgétaires, à préciser qu'une telle addiction ne peut pas justifier une exception à cette obligation (articles 3 à 5), et à renforcer le lien entre l'existence d'un PIIS et le financement fédéral des centres publics d'aide sociale (ci-après: CPAS) (articles 6 et 7).

Pour les personnes de moins de 25 ans chez qui une addiction à des substances psychoactives est constatée, l'article 11 de la loi DIS (article 4 de l'avant-projet) prévoit plus spécifiquement l'obligation d'inclure dans le PIIS un parcours de soins adapté dont l'inexécution doit être motivée le cas échéant. Si des difficultés budgétaires sont constatées, le PIIS doit prévoir un programme d'accompagnement adapté. L'article 13 de la même loi (article 5) prévoit un dispositif analogue pour les personnes de 25 ans et plus.

Le remboursement par l'autorité fédérale des secours accordés par les CPAS est en outre subordonné à l'existence d'un PIIS, étant entendu que ces secours restent toujours à la charge de l'autorité fédérale pendant les trois premiers mois (article 6). Le régime de subvention forfaitaire pour les frais de personnel est en outre remplacé par une subvention par PIIS, calculée proportionnellement à la durée du projet (article 7).

L'arrêté royal du 11 juillet 2002 est modifié en ce qui concerne la fréquence d'évaluation du PIIS, les objectifs prioritaires du projet et l'affectation de la subvention visée à l'article 40 (articles 8 à 10). L'entrée en vigueur de la loi à adopter est fixée au 1er mars 2027 (article 11).

Observations générales

3. Le régime en projet doit être examiné au regard des garanties constitutionnelles et conventionnelles applicables, notamment du droit au respect de la vie privée, garanti par l'article 22 de la Constitution et l'article 8 de la Convention européenne des droits de l'homme (ci-après: CEDH). Il convient d'observer à cet égard que la portée de l'article 8 de la CEDH est analogue à celle de l'article 22 de la Constitution, de sorte que les garanties que fournissent ces deux dispositions forment un tout indissociable².

Le droit au respect de la vie privée a une portée étendue et englobe, entre autres, le respect de l'intégrité physique et psychique de la personne³. D'après la jurisprudence de la

² Zie o.m. GwH 26 februari 2026, nr. 24/2026, B.21.2.

³ EHRM 15 maart 2012, 24429/03, ECLI:CE:ECHR:2012:0315JUD002442903, *Solomakhin t. Oekraïne*, § 33; EHRM, Grote Kamer, 25 juni 2019, ECLI:CE:ECHR:2019:0625JUD004172013, *Nicolae Virgiliu Tănase t. Roemenië*, § 126; EHRM, Grote Kamer, 8 april 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:0408JUD004762113, *Vavříčka e.a. t. Tsjechische Republiek*, § 261.

² Voir entre autres C.C., 26 février 2026, n° 24/2026, B.21.2.

³ Cour eur. D.H., 15 mars 2012, 24429/03, ECLI:CE:ECHR:2012:0315JUD002442903, *Solomakhin c. Ukraine*, § 33; Cour eur. D.H., Grande Chambre, 25 juin 2019, ECLI:CE:ECHR:2019:0625JUD004172013, *Nicolae Virgiliu Tănase c. Roumanie*, § 126; Cour eur. D.H., Grande Chambre, 8 avril 2021, ECLI:CE:ECHR:2021:0408JUD004762113, *Vavříčka et autres c. République tchèque*, § 261.

de rechtspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens kan een verplichting om een medische, psychologische of psychiatrische behandeling te volgen, ook wanneer die van beperkte aard is, een inmenging vormen in dat recht.⁴ Een maatregel kan eveneens als een inmenging worden aangemerkt wanneer hij wordt opgelegd als voorwaarde voor de uitoefening of het behoud van een recht, zoals bijvoorbeeld bij verplichtingen inzake vaccinatie in het kader van de toegang tot onderwijs.⁵

Elke overheidsinmenging in dat recht is slechts toelaatbaar indien zij berust op een voldoende precieze wettelijke grondslag, beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling.

4. De memorie van toelichting bij de RMI-wet omschreef de oorspronkelijke doelstelling van het GPMI als volgt:

“Met de term ‘leefloon’ wil de wetgever aangeven dat het inkomen wel degelijk een tegenprestatie is van het engagement van de betrokkene om zich in de mate van het mogelijke maatschappelijk in te schakelen. Op vraag van de persoon of van het OCMW kan dit engagement worden vertaald in een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Het project beschrijft het integratietraject van de persoon evenals de begeleidingsinspanningen waartoe het OCMW zich verbindt. Het project is duidelijk een wederkerig gebeuren en is opgesteld vanuit het respect en de menselijke waardigheid van de persoon. Het project bevat ontwikkelingskansen voor de persoon en werkt de drempels voor sociale inschakeling weg. Het subjectieve recht op maatschappelijke integratie is duidelijk ingebed in een contract met de gemeenschap. Het OCMW dient naast het laatste vangnet vooral een springplank te zijn naar maatschappelijke integratie.”⁶

Uit deze toelichting blijkt dat het GPMI werd opgevat als een op samenwerking gebaseerd instrument, waarin wederzijdse verbintenissen worden vastgelegd en dat gericht is op begeleiding en ondersteuning van de betrokkene.

De artikelen 2 tot 5 van het voorontwerp wijzigen de aard en de draagwijdte van het GPMI op ingrijpende wijze. Hoewel het GPMI formeel zijn contractuele karakter behoudt, verliest het zijn overwegend facultatieve aard. Daarbij komt dat het GPMI in bepaalde gevallen verplichtingen voor de betrokkene kan omvatten die betrekking hebben op een door een zorgverlener vastgestelde medische diagnose, behandeling en opvolging daarvan. De naleving van deze verplichtingen wordt gekoppeld aan het behoud van het recht op leefloon. Aldus leidt de ontworpen regeling er in versterkte mate toe dat via het GPMI wordt ingegrepen in de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene.

⁴ EHRM 24 september 1992, 10533/85, ECLI:CE:ECHR:1992:0924JUD001053383, *Herczegfalvy t. Oostenrijk*, § 85 e.v.

⁵ EHRM, Grote Kamer, 8 april 2021, 47621/13, ECLI:CE:ECHR:2021:0408JUD004762113, *Vavříčka e.a. t. Tsjechië*; zie ook: EHRM 29 augustus 2024, 24622/22, ECLI:CE:ECHR:2024:0829JUD002462222, *Pasquinelli t. San Marino*.

⁶ Wetsontwerp dat heeft geleid tot de RMI-wet, *Parl. St.* Kamer 2001-02, nr. 50-1603/1, 6.

Cour européenne des droits de l’homme, une obligation de suivre un traitement médical, psychologique ou psychiatrique constitue une ingérence dans l’exercice de ce droit, même si ce traitement est de nature limitée⁴. Une mesure peut également être qualifiée d’ingérence si elle est imposée comme condition à l’exercice ou au maintien d’un droit, par exemple pour ce qui concerne des obligations de vaccination dans le cadre de l’accès à l’enseignement⁵.

Toute ingérence des autorités dans ce droit n’est admissible que pour autant qu’elle repose sur une base légale suffisamment précise, qu’elle corresponde à un besoin social impérieux et qu’elle soit proportionnée à l’objectif poursuivi.

4. L’exposé des motifs de la loi DIS a défini l’objectif initial du PIIS comme suit:

“Par l’expression ‘revenu d’intégration’, le législateur entend indiquer que le revenu est bel et bien la contrepartie de l’engagement de l’intéressé à s’insérer socialement dans la mesure du possible. À la demande de la personne ou du CPAS, cet engagement peut se traduire par un projet individualisé d’intégration sociale. Le projet décrit le parcours de la personne ainsi que les efforts d’accompagnement auxquels s’engage le CPAS. Le projet est un acte clairement réciproque et est établi sur la base du respect et de la dignité humaine de la personne. Le projet comporte des chances d’évolution pour la personne et élimine les obstacles à l’insertion sociale. Le droit subjectif à l’intégration sociale est clairement incorporé dans un contrat avec la société. Le CPAS ne doit pas seulement être le dernier rempart contre l’exclusion sociale, il doit surtout être un tremplin vers l’intégration sociale”⁶.

Il ressort de ces explications que le PIIS a été conçu comme un instrument basé sur la coopération, dans le cadre duquel sont pris des engagements réciproques, et qui vise à l’accompagnement et au soutien des intéressés.

Les articles 2 à 5 de l’avant-projet modifient de manière substantielle la nature et la portée du PIIS. Bien que le PIIS conserve formellement son caractère contractuel, il perd sa nature essentiellement facultative. Par ailleurs, le PIIS peut dans certains cas comprendre des obligations pour l’intéressé liées à un diagnostic médical établi par un professionnel de santé, ainsi qu’au traitement et au suivi de celui-ci. Le maintien du droit au revenu d’intégration est subordonné au respect de ces obligations. Le régime en projet contribue ainsi à accroître l’ingérence dans la vie privée de l’intéressé par le biais du PIIS.

⁴ Cour eur. D.H., 24 septembre 1992, 10533/85, ECLI:CE:ECHR:1992:0924JUD001053383, *Herczegfalvy c. Autriche*, § 85 et suivants.

⁵ Cour eur. D.H., Grande Chambre, 8 avril 2021, 47621/13, ECLI:CE:ECHR:2021:0408JUD004762113, *Vavříčka et autres c. République tchèque*; voir aussi: Cour eur. D.H., 29 août 2024, 24622/22, ECLI:CE:ECHR:2024:0829JUD002462222, *Pasquinelli c. Saint-Marin*.

⁶ Projet de loi devenu la loi DIS, *Doc. parl.*, Chambre, 2001-02, n° 50-1603/1, p. 6.

5. De memorie van toelichting bij het voorontwerp bevat de volgende verduidelijking over de verplichting om bij vermoeden van verslaving een medisch onderzoek te ondergaan en eventueel een behandeling te bepalen:

“Een verslavingsproblematiek kan een aanzienlijke impact hebben op het sociale functioneren en de maatschappelijke integratie van een persoon. Het is daarom aangewezen om bijzondere aandacht te besteden aan personen die met een verslaving aan een psychoactieve stof worden geconfronteerd, zodat zij de nodige ondersteuning en begeleiding kunnen krijgen om hun afhankelijkheid te doorbreken.

In dat kader verdienen personen die recht hebben op maatschappelijke integratie en met een dergelijke problematiek kampen, een aangepaste begeleiding gericht op duurzame re-integratie in de samenleving en op de arbeidsmarkt. Om die begeleiding te versterken, kan een verslavingsproblematiek geen grond vormen om, omwille van gezondheids- of billijkheidsredenen, af te zien van de ondertekening van een GPML. Het GPML is voor deze personen namelijk een onmisbaar instrument dat bijdraagt aan een zo doeltreffend mogelijke maatschappelijke begeleiding.”

Met betrekking tot de vraag of de regeling berust op een voldoende precieze wettelijke grondslag, beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met het nagestreefde doel, heeft de gemachtigde het volgende uiteengezet:

“a) De opname van een behandeling bij een verslavingsproblematiek in een GPML heeft als doel de maatschappelijke integratie van een persoon te bevorderen die daar zo ver van verwijderd is dat een zorgverlener heeft vastgesteld dat het volgen van een behandeling noodzakelijk.

b) De opname van behandeling bij een verslavingsproblematiek in een GPML is een noodzakelijke en voldoende maatregel. Vanaf het ogenblik dat een zorgverlener vaststelt dat de betrokken persoon geconfronteerd wordt met één of meerdere verslavingen (die hem beletten zich duurzaam te integreren in het maatschappelijke en/of professionele leven), is het immers onontbeerlijk dat het OCMW de persoon kan helpen dit verslavingsprobleem aan te pakken.

c) De gevolgen van de maatregel zijn evenredig met het doel van maatschappelijke en/of professionele integratie. Het advies van de geraadpleegde zorgverlener beperkt zich tot de vaststelling van de problematiek en de formulering van een behandelingsvoorstel aan de betrokken persoon. Dit kadert in de globale opdracht van het OCMW om de betrokkene te helpen zich in te schakelen op de arbeidsmarkt (of in de maatschappij wanneer dat nog niet mogelijk is). De bestrijding van verslavingsproblematieken is niet mogelijk zonder tussenkomst van een zorgverlener. De maatregel beperkt zich dan ook tot wat onontbeerlijk is om dit doel van maatschappelijke en/of professionele integratie te bereiken.”

6.1. Er kan worden aangenomen dat, zoals de gemachtigde betoogt, het nastreven van maatschappelijke integratie een legitieme doelstelling vormt. Eveneens kan worden aanvaard dat

5. L'exposé des motifs de l'avant-projet contient les précisions suivantes en ce qui concerne l'obligation de passer un examen médical en cas de suspicion d'une addiction et de définir éventuellement un traitement:

“Une problématique d'addiction peut avoir un impact significatif sur le fonctionnement social et l'intégration sociale d'une personne. Il est dès lors indiqué d'accorder une attention particulière aux personnes confrontées à une addiction à une substance psychoactive, afin qu'elles puissent bénéficier de l'accompagnement et du soutien nécessaires pour surmonter cette situation.

Dans ce contexte, les personnes ayant droit à l'intégration sociale et confrontées à une telle problématique méritent un accompagnement adapté, visant leur réinsertion durable dans la société et sur le marché du travail. Afin de renforcer cet accompagnement, une problématique d'addiction ne peut constituer un motif permettant de renoncer à la signature d'un PIIS pour des raisons de santé ou d'équité. Le PIIS constituant justement, pour ces personnes, un outil indispensable sur lequel le travail social doit se fonder afin de rendre celui-ci le plus efficace possible”.

Concernant la question de savoir si le régime repose sur une base légale suffisamment précise, s'il correspond à un besoin social impérieux et s'il est proportionné à l'objectif poursuivi, le délégué a exposé ce qui suit:

“a) De opname van een behandeling bij een verslavingsproblematiek in een GPML heeft als doel de maatschappelijke integratie van een persoon te bevorderen die daar zo ver van verwijderd is dat een zorgverlener heeft vastgesteld dat het volgen van een behandeling noodzakelijk.

b) De opname van behandeling bij een verslavingsproblematiek in een GPML is een noodzakelijke en voldoende maatregel. Vanaf het ogenblik dat een zorgverlener vaststelt dat de betrokken persoon geconfronteerd wordt met één of meerdere verslavingen (die hem beletten zich duurzaam te integreren in het maatschappelijke en/of professionele leven), is het immers onontbeerlijk dat het OCMW de persoon kan helpen dit verslavingsprobleem aan te pakken.

c) De gevolgen van de maatregel zijn evenredig met het doel van maatschappelijke en/of professionele integratie. Het advies van de geraadpleegde zorgverlener beperkt zich tot de vaststelling van de problematiek en de formulering van een behandelingsvoorstel aan de betrokken persoon. Dit kadert in de globale opdracht van het OCMW om de betrokkene te helpen zich in te schakelen op de arbeidsmarkt (of in de maatschappij wanneer dat nog niet mogelijk is). De bestrijding van verslavingsproblematieken is niet mogelijk zonder tussenkomst van een zorgverlener. De maatregel beperkt zich dan ook tot wat onontbeerlijk is om dit doel van maatschappelijke en/of professionele integratie te bereiken”.

6.1. Il peut être admis, ainsi que l'affirme le délégué, que l'aspiration à l'intégration sociale est un objectif légitime. Il peut aussi être admis que l'accompagnement et le traitement

begeleiding en behandeling van een verslavingsproblematiek kunnen bijdragen tot de verwezenlijking van die doelstelling. De ontworpen regeling roept evenwel vragen op in het licht van de vereisten van legaliteit en evenredigheid.

In de eerste plaats is de draagwijdte van de opgelegde verplichtingen onvoldoende duidelijk, zodat niet voldoende voorzienbaar is in welke mate en op welke wijze het recht op eerbiediging van het privéleven van de betrokkene kan worden ingeperkt. In het ontworpen artikel 11, § 1, zesde lid, van de RMI-wet wordt weliswaar bepaald dat de verplichtingen een evenredige verhouding moeten weerspiegelen tussen de eisen die aan de betrokkene worden gesteld, de toegekende hulp en het nagestreefde doel namelijk de inschakeling in het beroepsleven of de inschakeling in de maatschappij. Voor het in verdergaande mate ingrijpen in de persoonlijke levenssfeer⁷ volstaat dit evenwel niet. Er wordt immers niet verduidelijkt welke de aard, de intensiteit en de duur van het behandelingstraject kunnen zijn, noch of van de betrokkene een inspannings- dan wel een resultaatsverbintenis wordt verwacht. In dat verband rijst bovendien de vraag of, voor zover het zou gaan om een resultaatsverbintenis, het opleggen daarvan, gelet op de aard van een verslavingsproblematiek en de mogelijk daaraan verbonden pathologie,⁸ verenigbaar is met de vereisten van evenredigheid, te meer nu niet vaststaat dat met die elementen rekening wordt gehouden bij de bepaling van het behandelingstraject en de doelstellingen.

Voorts wordt bepaald dat de diagnose en het eventuele behandelingstraject wordt vastgesteld door een door het centrum aangestelde zorgverlener, zonder dat wordt gepreciseerd welke zorgverlener daartoe bevoegd is of volgens welke criteria die beoordeling moet gebeuren.⁹ Hoewel de regeling verwijst naar een medisch onderzoek en het stellen van een diagnose, en dus minstens een passende medische deskundigheid veronderstelt, wordt deze niet nader omschreven of afgebakend.

In dat verband rijst tevens de vraag in welke mate de regeling raakt aan andere rechtswaarborgen, zoals de vrije keuze van zorgverlener. Ook is onduidelijk wie verdere kosten ten laste neemt, naast de kosten voor de diagnosestelling en de verplaatsingskosten die door het OCMW worden gedragen.

Daarnaast roept de regeling vragen op met betrekking tot de wijze waarop gezondheidsgegevens (moeten) worden gedeeld met de maatschappelijk werker en aangewend in het kader van de periodieke opvolging van het GPMI, zoals bepaald in het ontworpen artikel 15 van het koninklijk besluit van 11 juli 2002. De memorie van toelichting verduidelijkt immers dat het OCMW de mogelijkheid zal hebben om individueel na te gaan of de betrokkene zijn verbintenissen nakomt, zodat deze

d'une problématique d'addiction peuvent contribuer à la réalisation de cet objectif. Le régime en projet soulève cependant des questions à la lumière des exigences de légalité et de proportionnalité.

Tout d'abord, la portée des obligations imposées n'est pas assez claire, de sorte qu'on ne peut pas suffisamment prévoir dans quelle mesure ni de quelle manière le droit au respect de la vie privée de l'intéressé peut être restreint. L'article 11, § 1er, alinéa 6, en projet, de la loi DIS prévoit certes que les obligations doivent refléter une juste proportionnalité entre les exigences formulées à l'égard de l'intéressé, l'aide octroyée et l'objectif poursuivi, à savoir l'insertion professionnelle ou l'insertion sociale. Cela ne suffit toutefois pas à justifier l'ingérence accrue dans la vie privée⁷. En effet, l'avant-projet ne précise pas la nature, l'intensité ou la durée du parcours de soins, ni si une obligation de moyen ou de résultat est attendue de l'intéressé. À cet égard, dans la mesure où il s'agirait d'une obligation de résultat, et compte tenu de la nature d'une problématique d'addiction et de la pathologie qui peut y être associée⁸, la question se pose en outre de savoir si imposer cette obligation de résultat est compatible avec les exigences de proportionnalité, d'autant plus qu'il n'est pas établi que ces éléments sont pris en compte lors de la définition du parcours de soins et des objectifs.

Il est par ailleurs prévu que le diagnostic et l'éventuel parcours de soins sont établis par un professionnel de santé mandaté par le centre, sans qu'il soit précisé quel professionnel de santé est compétent à cet effet ni suivant quels critères doit se faire cette évaluation⁹. Bien que le régime fasse référence à un examen médical et à l'établissement d'un diagnostic, et suppose donc au moins une expertise médicale adaptée, celle-ci n'est ni précisée, ni délimitée.

Dans ce cadre, la question se pose aussi de savoir dans quelle mesure le régime porte atteinte à d'autres garanties juridiques, comme le libre choix du professionnel de santé. On n'aperçoit pas non plus clairement qui prend à charge les coûts supplémentaires, outre les coûts liés à l'établissement du diagnostic et les frais de déplacement supportés par le CPAS.

Le régime soulève en outre des questions quant à la manière dont les données de santé sont ou doivent être partagées avec le travailleur social et utilisées dans le cadre du suivi périodique du PIIS, prévu à l'article 15, en projet, de l'arrêté royal du 11 juillet 2002. L'exposé des motifs précise en effet que le CPAS disposera de la possibilité de suivre individuellement le respect des engagements par l'intéressé, de sorte que ces données semblent être utilisées dans un contexte

⁷ Op dit punt verschilt de ontworpen regeling ten gronde van de regeling die door het Grondwettelijk Hof in arrest nr. 86/2018 van 5 juli 2018 werd onderzocht.

⁸ GwH 12 januari 2023, nr. 6/2023, B.5.

⁹ De nadere uitwerking van deze verplichtingen mag er overigens niet toe leiden dat wordt getreden op de bevoegdheden van de gemeenschappen inzake het gezondheidsbeleid en de bijstand aan personen (artikel 5, § 1, I en II, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 'tot hervorming der instellingen').

⁷ Sur ce point, le régime en projet diffère sur le fond du régime examiné par la Cour constitutionnelle dans son arrêt n° 86/2018 du 5 juillet 2018.

⁸ C.C., 12 janvier 2023, n° 6/2023, B.5.

⁹ La mise en œuvre de ces obligations ne peut d'ailleurs pas avoir pour effet d'empiéter sur les compétences des communautés en matière de politique de santé et d'aide aux personnes (article 5, § 1er, I et II, de la loi spéciale du 8 août 1980 'de réformes institutionnelles').

gegevens lijken te worden gebruikt in een context die verder reikt dan de therapeutische relatie tussen de zorgverlener en de betrokkene.

6.2. Wat de sancties betreft, dient te worden vastgesteld dat de niet-naleving van de in het GPMI opgenomen verplichtingen aanleiding kan geven tot een schorsing van de uitbetaling van het leefloon overeenkomstig artikel 30, § 2, van de RMI-wet, zoals ook is verduidelijkt in de memorie van toelichting. Krachtens die bepaling kan de uitbetaling van het leefloon geheel of gedeeltelijk worden geschorst voor een periode van ten hoogste één maand en, bij herhaling binnen een termijn van één jaar, voor een periode van ten hoogste drie maanden.

Daarbij moet evenwel in herinnering worden gebracht dat het Grondwettelijk Hof heeft geoordeeld dat de wetgever met de invoering van de RMI-wet niet heeft beoogd de subsidiaire toepassing van de maatschappelijke dienstverlening uit te sluiten wanneer het recht op maatschappelijke integratie niet of niet langer kan worden genoten.¹⁰ Het recht op maatschappelijke dienstverlening hangt niet af van voorwaarden, andere dan zonder de maatschappelijke dienstverlening geen menswaardig leven te kunnen leiden.

6.3. Gelet op de voorgaande vragen moet de ontworpen regeling worden aangepast en verduidelijkt, in het licht van de vereisten van legaliteit en evenredigheid die voortvloeien uit het recht op eerbiediging van het privéleven.

ONDERZOEK VAN DE TEKST

Artikel 4

7. Er is een discordantie tussen de Nederlandse en de Franse tekst van het ontworpen artikel 11, § 1, derde alinea, van de RMI-wet. De Franse tekst stelt dat “le projet individualisé portera de préférence sur l’insertion professionnelle” terwijl de Nederlandse tekst, in tegenstelling tot de huidige tekst van artikel 11 van de RMI-wet, geen melding maakt van de woorden “bij voorkeur”. Dit verschil moet worden weggewerkt.

8. In het ontworpen artikel 10, derde lid, van de RMI-wet (artikel 3 van het voorontwerp) wordt bepaald dat de toekenning van het leefloon altijd gepaard gaat met een GPMI. Die bepaling is van toepassing op personen jonger dan 25 jaar. In het ontworpen artikel 11, § 2, van de RMI-wet (artikel 4 van het voorontwerp) worden echter twee specifieke omstandigheden omschreven die het sluiten van het GPMI verplicht maken. De gemachtigde verschaft hieromtrent de volgende toelichting:

“Het begrip voltijdse student is opgenomen in artikel 11, § 2, van de wet van 26 mei 2002. Dit artikel heeft verschillende gevolgen binnen het recht op maatschappelijke integratie.

Artikel 11, § 2, van de wet vormt immers een voorwaarde voor de toepassing van:

¹⁰ GwH 25 januari 2006, nr. 14/2006. Zie ook GwH 21 november 2024, nr. 133/2024, B.15.1.

dépassant la relation thérapeutique entre le professionnel de santé et l’intéressé.

6.2. En ce qui concerne les sanctions, il y a lieu de constater que le non-respect des obligations prévues dans le PIIS peut entraîner une suspension du paiement du revenu d’intégration conformément à l’article 30, § 2, de la loi DIS, ainsi que le précise également l’exposé des motifs. En vertu de cette disposition, le paiement du revenu d’intégration peut être suspendu partiellement ou totalement pour une période d’un mois au maximum et, en cas de récidive dans un délai d’un an, pour une période de trois mois au maximum.

Il faut toutefois rappeler à cet égard que la Cour constitutionnelle a jugé qu’avec l’introduction de la loi DIS, le législateur ne visait pas à exclure l’application subsidiaire de l’aide sociale quand il n’est pas ou plus possible de bénéficier du droit à l’intégration sociale¹⁰. Le droit à l’aide sociale n’est pas subordonné à des conditions, si ce n’est que sans l’aide sociale il ne serait pas possible de mener une vie conforme à la dignité humaine.

6.3. Compte tenu des questions soulevées ci-dessus, le régime en projet doit être adapté et précisé à la lumière des exigences de légalité et de proportionnalité qui découlent du droit au respect de la vie privée.

EXAMEN DU TEXTE

Article 4

7. Les textes néerlandais et français de l’article 11, § 1er, alinéa 3, en projet, de la loi DIS, présentent une discordance. Le texte français dispose que “le projet individualisé portera de préférence sur l’insertion professionnelle” alors que le texte néerlandais ne fait aucune mention des mots “bij voorkeur”, contrairement au texte actuel de l’article 11 de la loi DIS. Il y a lieu de supprimer cette différence.

8. L’article 10, alinéa 3, en projet, de la loi DIS (article 3 de l’avant-projet) dispose que l’octroi du revenu d’intégration est toujours assorti d’un PIIS. Cette disposition s’applique aux personnes de moins de 25 ans. L’article 11, § 2, en projet, de la loi DIS (article 4 de l’avant-projet) définit cependant deux circonstances spécifiques rendant obligatoire la conclusion du PIIS. Le délégué a fourni à ce sujet l’explication suivante:

“Het begrip voltijdse student is opgenomen in artikel 11, § 2, van de wet van 26 mei 2002. Dit artikel heeft verschillende gevolgen binnen het recht op maatschappelijke integratie.

Artikel 11, § 2, van de wet vormt immers een voorwaarde voor de toepassing van:

¹⁰ C.C., 25 janvier 2006, n° 14/2006. Voir aussi C.C., 21 novembre 2024, n° 133/2024, B.15.1.

van rechtsregels van wettelijk en reglementair niveau in één tekst. Dit is vooral ongelukkig nu slechts bepaalde artikelen of delen ervan worden gewijzigd. Bovendien kan de uitvoerende macht de wijzigingen die door de wetgevende macht werden aangebracht, later niet meer wijzigen, aangezien die kracht van wet hebben.

Tenzij er bijzondere redenen zouden zijn om aan de betrokken bepalingen een wettelijk karakter te geven (in welk geval ze het best in de wet zelf worden opgenomen), moet het aan de Koning worden overgelaten om het koninklijk besluit van 11 juli 2002 aan te passen aan de aan te nemen wetswijzigingen.

De griffier,

Greet VERBERCKMOE

De voorzitter,

Wouter PAS

de normes législatives et réglementaires dans un seul texte. C'est d'autant plus malheureux que seuls certains articles ou seules certaines parties d'articles sont modifiés. En outre, le pouvoir exécutif ne pourrait plus modifier ultérieurement les modifications apportées par le législateur, étant donné que ces dernières ont force de loi.

Sauf s'il existe des raisons particulières de conférer un caractère légal aux dispositions concernées (auquel cas il serait préférable de les intégrer dans la loi elle-même), il convient de laisser au Roi le soin d'adapter l'arrêté royal du 11 juillet 2002 aux modifications législatives à adopter.

Le greffier,

Greet VERBERCKMOES

Le président,

Wouter PAS

WETSONTWERP

FILIP,

KONING DER BELGEN,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,

ONZE GROET.

Op de voordracht van de minister van Maatschappelijke Integratie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

De minister van Maatschappelijke Integratie is ermee belast in onze naam bij de Kamer van volksvertegenwoordigers het ontwerp van wet in te dienen waarvan de tekst hierna volgt:

HOOFDSTUK 1**Inleidende bepaling****Artikel 1**

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 74 van de Grondwet.

HOOFDSTUK 2**Wijziging van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht van maatschappelijke integratie****Art. 2**

Artikel 2 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie wordt vervangen als volgt:

“Elke persoon heeft recht op maatschappelijke integratie. Dit recht kan onder de voorwaarden bepaald in deze wet bestaan uit een tewerkstelling en/of een leefloon, die gepaard gaan met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, tenzij om gezondheids- of billijkheidsredenen wordt afgezien van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

De openbare centra voor maatschappelijk welzijn hebben tot opdracht dit recht te verzekeren.”

PROJET DE LOI

PHILIPPE,

ROI DES BELGES,

À tous, présents et à venir,

SALUT.

Sur la proposition de la ministre de l'Intégration sociale,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

La ministre de l'Intégration sociale est chargée de présenter en notre nom à la Chambre des représentants le projet de loi dont la teneur suit:

CHAPITRE 1ER**Disposition introductive****Article 1er**

La présente loi règle une matière visée à l'article 74 de la Constitution.

CHAPITRE 2**Modification de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale****Art. 2**

L'article 2 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale est remplacé par qui suit:

“Toute personne a droit à l'intégration sociale. Ce droit peut, dans les conditions fixées par la présente loi, prendre la forme d'un emploi et/ou d'un revenu d'intégration, assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale, sauf s'il est renoncé à un projet individualisé d'intégration sociale pour des raisons de santé ou d'équité.

Les centres publics d'aide sociale ont pour mission d'assurer ce droit.”

Art. 3

In artikel 10 van de wet van 26 mei 2002, vervangen bij de wet van 21 juli 2016, worden de volgende wijzigingen aangebracht:

1° in het derde lid worden de woorden “al dan niet” opgeheven;

2° het vierde lid wordt aangevuld met volgende zin:

“De verslaving aan een psychoactieve stof kan evenwel geen gezondheids- of billijkheidsredenen vormen die het ondertekenen van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie verhindert.”.

Art. 4

In artikel 11 van de wet van 26 mei 2002, gewijzigd bij de wet van 21 juli 2016, worden de paragrafen 1 en 2 vervangen als volgt:

“§ 1. De toekenning en het behoud van het leefloon gaan gepaard met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, tenzij om gezondheids- of billijkheidsredenen wordt afgezien van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Het project gaat uit van de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de betrokken persoon en van de mogelijkheden van het centrum.

Naar gelang van de behoeften van de persoon zal het geïndividualiseerd project betrekking hebben op de inschakeling in het beroepsleven, of, bij gebrek daaraan, op de inschakeling in de maatschappij. Indien er op basis van een reeks objectieve aanwijzingen die tijdens het sociaal onderzoek zijn verzameld, een vermoeden bestaat van verslaving aan een psychoactieve stof, moet het centrum de aanvrager doorverwijzen voor een medisch onderzoek door een arts van diens keuze of, bij gebrek daaraan, door een arts die door het centrum is aangesteld en betaald, teneinde een diagnose te stellen en, indien nodig, de behandeling vast te stellen die het best bij zijn situatie past. De kosten met betrekking tot dit medisch onderzoek komen ten laste van het centrum.

In geval van een verslaving aan een psychoactieve stof die door de bovengenoemde arts is vastgesteld, moet de overeenkomst voorzien in het volgen van de aanbevolen medische behandeling, waarbij de duur en de modaliteiten hiervan worden gespecificeerd. Andere informatie over de behandeling valt onder het medisch beroepsgeheim en wordt niet aan het centrum meegedeeld.

Art. 3

Dans l'article 10 de la loi du 26 mai 2002, remplacé par la loi du 21 juillet 2016, les modifications suivantes sont apportées:

1° dans l'alinéa 3, les mots “ou non” sont abrogés;

2° l'alinéa 4 est complété par la phrase qui suit:

“L'addiction à une substance psychoactive ne peut cependant pas constituer une raison de santé ou d'équité empêchant de signer un projet individualisé d'intégration sociale.”.

Art. 4

Dans l'article 11 de la loi du 26 mai 2002, modifié par la loi du 21 juillet 2016, les paragraphes 1er et 2 sont remplacés par ce qui suit:

“§ 1. L'octroi et le maintien du revenu d'intégration sont assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale, sauf s'il est renoncé à un projet individualisé d'intégration sociale pour des raisons de santé ou d'équité.

Le projet s'appuie sur les aspirations, les aptitudes, les qualifications et les besoins de la personne concernée et les possibilités du centre.

Selon les besoins de la personne, le projet individualisé portera sur l'insertion professionnelle, ou, à défaut, sur l'insertion sociale. En cas de suspicion d'une addiction à une substance psychoactive découlant d'un faisceau d'indices objectifs recueillis durant l'enquête sociale, le centre doit orienter le demandeur vers un examen médical réalisé par le médecin de son choix ou, à défaut, par un médecin mandaté et rémunéré par le centre afin d'établir un diagnostic et, le cas échéant, le traitement qui conviendrait le mieux à sa situation. Les frais relatifs à cet examen médical sont supportés par le centre.

En cas d'addiction à une substance psychoactive constatée par le médecin, le contrat doit prévoir le suivi du traitement médical préconisé, en précisant sa durée et ses modalités. Les autres informations concernant le traitement relèvent du secret médical et ne sont pas communiquées au centre. Si le centre constate que le traitement ne peut temporairement pas être suivi par la

Indien het centrum vaststelt dat de behandeling tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

De verplaatsingskosten en alle andere bijkomende kosten in verband met de voorgeschreven behandeling worden door het centrum gedragen.

In geval van vastgestelde moeilijkheden bij het budget-beheer of in het kader van een budgetbegeleiding in geval van een schuldensituatie moet het contract voorzien in een begeleidingsprogramma dat is aangepast aan de situatie van de persoon. Indien het centrum vaststelt dat het begeleidingsprogramma tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom het begeleidingsprogramma niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

Bij het opmaken van het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie ziet het centrum toe op een correcte evenredige verhouding tussen de eisen die aan de betrokkene worden gesteld, de toegekende hulp en het nagestreefde doel.

§ 2. Dit project is verplicht:

a) wanneer het centrum op grond van billijkheidsredenen aanvaardt dat de betrokken persoon met het oog op een verhoging van zijn inschakelingskansen in het beroepsleven, een studie met voltijds leerplan aanvat, hervat of voortzet in een door de gemeenschappen erkende, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling;

b) wanneer het een project betreft zoals bedoeld in artikel 6, § 2.

Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.”

personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

Les frais de déplacement et tous les autres frais supplémentaires relatifs au traitement prescrit sont supportés par le centre.

En cas de difficultés constatées dans la gestion budgétaire ou dans le cadre d'un suivi budgétaire en cas de situation d'endettement, le contrat doit prévoir un programme d'accompagnement adapté à la situation de la personne. Si le centre constate que le programme d'accompagnement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le programme d'accompagnement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

Dans l'élaboration du projet individualisé d'intégration sociale, le centre veille à respecter une juste proportionnalité entre les exigences formulées à l'égard de l'intéressé, l'aide octroyée et l'objectif poursuivi.

§ 2. Ce projet est obligatoire:

a) lorsque le centre accepte, sur la base de motifs d'équité, qu'en vue d'une augmentation de ses possibilités d'insertion professionnelle, la personne concernée entame, reprenne ou continue des études de plein exercice dans un établissement d'enseignement agréé, organisé ou subventionné par les communautés;

b) lorsqu'il s'agit d'un projet visé à l'article 6, § 2.

Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois à partir de la date de décision du centre selon laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.”

Art. 5

In artikel 13 van de wet van 26 mei 2002, vervangen door de wet van 21 juli 2016, worden de paragrafen 1, 2, 3 en 4 vervangen als volgt:

“§ 1. Het recht op maatschappelijke integratie kan worden gerealiseerd door een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de artikelen 8 en 9 of door de toekenning van een leefloon dat gepaard gaat met een in artikel 11, § 1, bedoeld geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, tenzij om gezondheids- of billijkheidsredenen wordt afgezien van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie is facultatief als het recht op maatschappelijke integratie gerealiseerd wordt door een tewerkstelling aangevuld met de toekenning van een leefloon.

Indien er op basis van een reeks objectieve aanwijzingen die tijdens het sociaal onderzoek zijn verzameld, een vermoeden bestaat van verslaving aan een psychoactieve stof, moet het centrum de aanvrager doorverwijzen voor een medisch onderzoek door een arts van diens keuze of, bij gebrek daaraan, door een arts die door het centrum is aangesteld en betaald, teneinde een diagnose te stellen en, indien nodig, de behandeling vast te stellen die het best bij zijn situatie past. De kosten met betrekking tot dit medisch onderzoek komen ten laste van het centrum.

In geval van een verslaving aan een psychoactieve stof die door de bovengenoemde arts is vastgesteld, moet de overeenkomst voorzien in het volgen van de aanbevolen medische behandeling, waarbij de duur en de modaliteiten hiervan worden gespecificeerd. Andere informatie over de behandeling valt onder het medisch beroepsgeheim en wordt niet aan het centrum meegedeeld. Indien het centrum vaststelt dat de behandeling tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

De verplaatsingskosten en alle andere bijkomende kosten in verband met de voorgeschreven behandeling worden door het centrum gedragen.

In geval van vastgestelde moeilijkheden bij het budgetbeheer of in het kader van een budgetbegeleiding in geval van een schuldensituatie moet het contract voorzien in een begeleidingsprogramma dat is aangepast aan de situatie

Art. 5

À l'article 13 de la loi du 26 mai 2002, remplacé par la loi du 21 juillet 2016, les paragraphes 1er, 2, 3 et 4 sont remplacés par ce qui suit:

“§ 1. Le droit à l'intégration sociale peut être réalisé par un emploi dans le cadre d'un contrat de travail tel que visé aux articles 8 et 9 ou par l'octroi d'un revenu d'intégration assorti d'un projet individualisé d'intégration sociale visé à l'article 11, § 1er, sauf s'il est renoncé à un projet individualisé d'intégration sociale pour des raisons de santé ou d'équité. Le projet individualisé d'intégration sociale est facultatif lorsque le droit à l'intégration sociale est réalisé par un emploi complété par l'octroi d'un revenu d'intégration.

En cas de suspicion d'une addiction à une substance psychoactive découlant d'un faisceau d'indices objectifs recueillis durant l'enquête sociale, le centre doit orienter le demandeur vers un examen médical réalisé par le médecin de son choix ou, à défaut, par un médecin mandaté et rémunéré par le centre afin d'établir un diagnostic et, le cas échéant, le traitement qui conviendrait le mieux à sa situation. Les frais relatifs à cet examen médical sont supportés par le centre.

En cas d'addiction à une substance psychoactive constatée par le médecin susvisé, le contrat doit prévoir le suivi du traitement médical préconisé, en précisant sa durée et ses modalités. Les autres informations concernant le traitement relèvent du secret médical et ne sont pas communiquées au centre. Si le centre constate que le traitement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

Les frais de déplacement et tous les autres frais supplémentaires relatifs au traitement prescrit sont supportés par le Centre.

En cas de difficultés constatées dans la gestion budgétaire ou dans le cadre d'un suivi budgétaire en cas de situation d'endettement, le contrat doit prévoir un programme d'accompagnement adapté à la situation

van de persoon. Indien het centrum vaststelt dat het begeleidingsprogramma tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom het begeleidingsprogramma niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

§ 2. Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.

§ 3. Artikel 6, § 3, is van toepassing wanneer in het kader van zijn recht op maatschappelijke integratie aan de betrokkene een tewerkstelling of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie wordt voorgesteld.

§ 4. In afwachting van een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft de persoon overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon.

Wanneer de inkomsten uit de tewerkstelling lager zijn dan het bedrag van het leefloon waarop de betrokkene aanspraak kan maken, blijft het recht op een leefloon onder de bij deze wet gestelde voorwaarden behouden.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoonde dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan werken, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon, gepaard gaand met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoonde dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan deelnemen aan een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon. De verslaving aan een psychoactieve stof kan evenwel geen gezondheids- of billijkheidsreden vormen die het ondertekenen van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie verhindert.

de la personne. Si le centre constate que le programme d'accompagnement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le programme d'accompagnement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

§ 2. Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois de la décision du centre selon laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.

§ 3. L'article 6, § 3, est d'application lorsque dans le cadre de son droit à l'intégration sociale, l'intéressé se voit proposer un emploi ou un projet individualisé d'intégration sociale.

§ 4. Dans l'attente d'un emploi dans le cadre d'un contrat de travail ou dans le cadre d'un projet individualisé d'intégration sociale, la personne a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration.

Lorsque les revenus résultant d'une mise à l'emploi sont inférieurs au montant du revenu d'intégration auquel l'intéressé peut prétendre, le droit au revenu d'intégration est maintenu dans les conditions fixées par la présente loi.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut pas travailler pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration, assorti d'un projet individualisé d'intégration sociale.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut participer à un projet individualisé d'intégration sociale, pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration. L'addiction à une substance psychoactive ne peut cependant pas constituer une raison de santé ou d'équité empêchant de signer un projet individualisé d'intégration sociale.

HOOFDSTUK 3

**Wijziging van de wet van 2 april 1965
betreffende het ten laste nemen van de steun
verleend door de openbare centra
voor maatschappelijk welzijn**

Art. 6

In artikel 5, § 1 van de wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de openbare centra voor maatschappelijk welzijn wordt, 2°, aangevuld met de woorden:

“en voor zover er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat, zoals bedoeld in de artikelen 11 en 13 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, tenzij er redenen van gezondheid of billijkheid worden aangevoerd. Deze kosten worden echter gedurende de eerste drie maanden na de toekenning van de steun vergoed, ongeacht of er al dan niet een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat.”

Art. 7

In artikel 5 van dezelfde wet, wordt § 2ter, vervangen door de wet van 18 mei 2022, vervangen door het volgende:

“§ 2ter. Er wordt een jaarlijkse forfaitaire toelage toegekend aan het centrum als bijdrage in de personeelskosten per dossier voor elke persoon die financiële maatschappelijke hulp ontvangt zoals bepaald in artikel 60, § 3, van de wet van 8 juli 1976 houdende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze toelage wordt berekend op basis van het aantal dagen van het jaar waarop er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat in de zin van artikel 2 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Het bedrag, de voorwaarden en de modaliteiten voor de toekenning van deze toelage worden vastgesteld in artikel 40 van de wet van 26 mei 2002.”

CHAPITRE 3

**Modification de la loi du 2 avril 1965
relative à la prise en charge
des secours accordés
par les centres publics d'aide sociale**

Art. 6

Dans l'article 5, § 1, de la loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'action sociale, le 2° est complété par les mots:

“et pour autant qu'un projet individualisé d'intégration sociale, tel que visé aux articles 11 et 13 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale existe à moins que des raisons de santé ou d'équité soient établies. Toutefois, ces frais sont pris en charge les trois premiers mois de l'octroi de l'aide qu'un projet individualisé d'intégration sociale existe ou non.”

Art. 7

Dans l'article 5, de la même loi, le § 2ter remplacé par la loi du 18 mai 2022 est remplacé par ce qui suit:

“§ 2ter. Une subvention forfaitaire annuelle est accordée au centre à titre d'intervention dans les frais de personnel par dossier pour chaque personne qui perçoit l'aide sociale financière telle que prévue à l'article 60, § 3, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. Cette subvention est calculée en fonction du nombre de jours de l'année durant lequel il existe un projet individualisé d'intégration sociale au sens de l'article 2 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale. Le montant, les conditions et les modalités d'octroi de cette subvention sont fixées par l'article 40 de la loi du 26 mai 2002.”

HOOFDSTUK 4

**Overgangsbepalingen en
inwerkingtreding**

Art. 8

Deze wet treedt in werking op 1 september 2027.

Gegeven te Brussel, 10 september 2026

FILIP

VAN KONINGSWEGE:

De minister van Maatschappelijke Integratie,

Anneleen Van Bossuyt

CHAPITRE 4

**Dispositions transitoires et
entrée en vigueur**

Art. 8

La présente loi entre en vigueur le 1er septembre 2027.

Donné à Bruxelles, le 10 septembre 2026

PHILIPPE

PAR LE ROI:

La ministre de l'Intégration sociale,

Anneleen Van Bossuyt

COÖRDINATIE VAN DE ARTIKELN

Basistekst	Tekst aangepast aan het wetsontwerp
Wet van 26 mei 2002 betreffende het recht van maatschappelijke integratie	
Art. 2 <u>Elke persoon heeft recht op maatschappelijke integratie. Dit recht kan onder de voorwaarden bepaald in deze wet bestaan uit een tewerkstelling en/of een leefloon, die al dan niet gepaard gaan met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.</u> <u>De openbare centra voor maatschappelijk welzijn hebben tot opdracht dit recht te verzekeren.</u>	Art. 2 Elke persoon heeft recht op maatschappelijke integratie. Dit recht kan onder de voorwaarden bepaald in deze wet bestaan uit een tewerkstelling en/of een leefloon, die gepaard gaan met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, tenzij om gezondheids- of billijkheidsredenen wordt afgezien van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. De openbare centra voor maatschappelijk welzijn hebben tot opdracht dit recht te verzekeren.
Art. 10 In afwachting van een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft de persoon overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon. Wanneer de inkomsten uit de tewerkstelling lager zijn dan het bedrag van het leefloon waarop de betrokkene aanspraak kan maken, blijft het recht op een leefloon onder de bij deze wet gestelde voorwaarden behouden. Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan werken, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon, <u>al dan niet</u> gepaard gaand met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan deelnemen aan een geïndividualiseerd	Art. 10 In afwachting van een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft de persoon overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon. Wanneer de inkomsten uit de tewerkstelling lager zijn dan het bedrag van het leefloon waarop de betrokkene aanspraak kan maken, blijft het recht op een leefloon onder de bij deze wet gestelde voorwaarden behouden. Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan werken, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon, gepaard gaand met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan deelnemen aan een geïndividualiseerd

project voor maatschappelijke integratie, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon.

Art. 11

§ 1. De toekenning en het behoud van het leefloon kunnen gepaard gaan met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie ofwel op vraag van de betrokkene zelf, ofwel op initiatief van het centrum.

Het project gaat uit van de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de betrokken persoon en van de mogelijkheden van het centrum.

Naar gelang van de behoeften van de persoon zal het geïndividualiseerd project betrekking hebben bij voorkeur betrekking hebben op de inschakeling in het beroepsleven, of, bij gebrek daaraan, op de inschakeling in de maatschappij. Bij het opmaken van het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie ziet het centrum toe op een correcte evenredige verhouding tussen de eisen die aan de betrokkene worden gesteld en de toegekende hulp.

Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie kan betrekking hebben op een gemeenschapsdienst, die daar dan onlosmakelijk deel van uitmaakt. De gemeenschapsdienst bestaat uit het verrichten van activiteiten op een vrijwillige basis die zowel positief bijdragen aan het persoonlijk ontwikkelingstraject van de betrokkene, als positief bijdragen aan de gemeenschap.

project voor maatschappelijke integratie, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon. **De verslaving aan een psychoactieve stof kan evenwel geen gezondheids- of billijkheidsredenen vormen die het ondertekenen van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie verhindert.**

Art. 11

§ 1 De toekenning en het behoud van het leefloon gaan gepaard met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, tenzij om gezondheids- of billijkheidsredenen wordt afgezien van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Het project gaat uit van de verwachtingen, de vaardigheden, de bekwaamheden en de behoeften van de betrokken persoon en van de mogelijkheden van het centrum.

Naar gelang van de behoeften van de persoon zal het geïndividualiseerd project betrekking hebben op de inschakeling in het beroepsleven, of, bij gebrek daaraan, op de inschakeling in de maatschappij. Indien er op basis van een reeks objectieve aanwijzingen die tijdens het sociaal onderzoek zijn verzameld, een vermoeden bestaat van verslaving aan een psychoactieve stof, onderwerpt het centrum de aanvrager aan een medisch onderzoek door een arts van diens keuze of, bij gebrek daaraan, door een arts die door het centrum is aangesteld en betaald, teneinde een diagnose te stellen en, indien nodig, de behandeling vast te stellen die het best bij zijn situatie past. De kosten met betrekking tot dit medisch onderzoek komen ten laste van het centrum.

In geval van een verslaving aan een psychoactieve stof die door de bovengenoemde arts is vastgesteld, moet de overeenkomst voorzien in het volgen van de

aanbevolen medische behandeling, waarbij de duur en de modaliteiten hiervan worden gespecificeerd. Andere informatie over de behandeling valt onder het medisch beroepsgeheim en wordt niet aan het centrum meegedeeld. Indien het centrum vaststelt dat de behandeling tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

De verplaatsingskosten en alle andere bijkomende kosten in verband met de voorgeschreven behandeling worden door het centrum gedragen.

In geval van vastgestelde moeilijkheden bij het budgetbeheer of in het kader van een budgetbegeleiding in geval van een schuldensituatie moet het contract voorzien in een begeleidingsprogramma dat is aangepast aan de situatie van de persoon. Indien het centrum vaststelt dat het begeleidingsprogramma tijdelijk niet door de betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom het begeleidingsprogramma niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort.

Bij het opmaken van het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie ziet het centrum toe op een correcte evenredige

§ 2. Dit project is verplicht:

a) wanneer het centrum op grond van billijkheidsredenen aanvaardt dat de betrokken persoon met het oog op een verhoging van zijn inschakelingskansen in het beroepsleven, een studie met voltijds leerplan aanvat, hervat of voortzet in een door de gemeenschappen erkende, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling;

b) wanneer het een project betreft zoals bedoeld in artikel 6, § 2.

c) wanneer de betrokkene de laatste drie maanden geen recht op maatschappelijke integratie heeft genoten.

Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.

§ 3. De betrokken persoon en het centrum sluiten een schriftelijke overeenkomst, in overeenstemming met artikel 6, § 3, met betrekking tot het project bedoeld in § 1. Op vraag van één van de partijen kunnen ook één of meer derden partij zijn bij de overeenkomst. De overeenkomst kan tijdens de uitvoering worden gewijzigd [¹ op verzoek van elke partij, in onderlinge overeenstemming]¹.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de modaliteiten waaraan een overeenkomst betreffende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie moet voldoen.

verhouding tussen de eisen die aan de betrokkene worden gesteld, de toegekende hulp en het nagestreefde doel.

§ 2. Dit project is verplicht:

a) wanneer het centrum op grond van billijkheidsredenen aanvaardt dat de betrokken persoon met het oog op een verhoging van zijn inschakelingskansen in het beroepsleven, een studie met voltijds leerplan aanvat, hervat of voortzet in een door de gemeenschappen erkende, georganiseerde of gesubsidieerde onderwijsinstelling;

b) wanneer het een project betreft zoals bedoeld in artikel 6, § 2.

Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.

§ 3. De betrokken persoon en het centrum sluiten een schriftelijke overeenkomst, in overeenstemming met artikel 6, § 3, met betrekking tot het project bedoeld in § 1. Op vraag van één van de partijen kunnen ook één of meer derden partij zijn bij de overeenkomst. De overeenkomst kan tijdens de uitvoering worden gewijzigd [¹ op verzoek van elke partij, in onderlinge overeenstemming]¹.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de modaliteiten waaraan een overeenkomst betreffende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie moet voldoen

Art. 13

§ 1. Het recht op maatschappelijke integratie kan worden gerealiseerd door een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de artikelen 8 en 9 of door de toekenning van een leefloon dat, indien de betrokkene de laatste drie maanden geen recht op maatschappelijke integratie heeft genoten, gepaard gaat met een in artikel 11, § 1, bedoeld geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie. Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie is facultatief als het recht op maatschappelijke integratie gerealiseerd wordt door een tewerkstelling aangevuld met de toekenning van een leefloon.

Art. 13

§ 1. Het recht op maatschappelijke integratie kan worden gerealiseerd door een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst als bedoeld in de artikelen 8 en 9 of door de toekenning van een leefloon dat gepaard gaat met een in artikel 11, § 1, bedoeld geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, tenzij om gezondheids- of billijkheidsredenen wordt afgezien van een geïndividualiseerd. Het geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie is facultatief als het recht op maatschappelijke integratie gerealiseerd wordt door een tewerkstelling aangevuld met de toekenning van een leefloon.

Indien er op basis van een reeks objectieve aanwijzingen die tijdens het sociaal onderzoek zijn verzameld, een vermoeden bestaat van verslaving aan een psychoactieve stof, onderwerpt het centrum de aanvrager aan een medisch onderzoek door een arts van diens keuze of, bij gebrek daaraan, door een arts die door het centrum is aangesteld en betaald, teneinde een diagnose te stellen en, indien nodig, de behandeling vast te stellen die het best bij zijn situatie past. De kosten met betrekking tot dit medisch onderzoek komen ten laste van het centrum.

In geval van een verslaving aan een psychoactieve stof die door de bovengenoemde arts is vastgesteld, moet de overeenkomst voorzien in het volgen van de aanbevolen medische behandeling, waarbij de duur en de modaliteiten hiervan worden gespecificeerd. Andere informatie over de behandeling valt onder het medisch beroepsgeheim en wordt niet aan het centrum meegedeeld. Indien het centrum vaststelt dat de behandeling tijdelijk niet door de

	betrokkene kan worden gevolgd wegens redenen onafhankelijk van diens wil, vermeldt het in zijn sociaal verslag de redenen waarom de behandeling niet kan worden gevolgd en de periode gedurende dewelke het volgen van de behandeling wordt onderbroken. De uitvoering van de verbintenissen in verband met deze doelstelling wordt tijdens deze periode opgeschort. De verplaatsingskosten en alle andere bijkomende kosten in verband met de voorgeschreven behandeling worden door het centrum gedragen. In geval van vastgestelde moeilijkheden bij het budgetbeheer of in het kader van een budgetbegeleiding in geval van een schuldensituatie moet het contract voorzien in een begeleidingsprogramma dat is aangepast aan de situatie van de persoon.
§ 2. Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.	§ 2. Iedere persoon heeft recht op een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie aangepast aan zijn persoonlijke situatie en zijn capaciteiten binnen drie maanden vanaf de datum van de beslissing van het centrum dat de persoon voldoet aan de in de artikelen 3 en 4 gestelde voorwaarden.
§ 3. Artikel 6, § 3, is van toepassing wanneer in het kader van zijn recht op maatschappelijke integratie aan de betrokkene een tewerkstelling of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie wordt voorgesteld.	§ 3. Artikel 6, § 3, is van toepassing wanneer in het kader van zijn recht op maatschappelijke integratie aan de betrokkene een tewerkstelling of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie wordt voorgesteld.
§ 4. In afwachting van een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft de persoon overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon.	§ 4. In afwachting van een tewerkstelling in het kader van een arbeidsovereenkomst of een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft de persoon overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon.

Wanneer de inkomsten uit de tewerkstelling lager zijn dan het bedrag van het leefloon waarop de betrokkene aanspraak kan maken, blijft het recht op een leefloon onder de bij deze wet gestelde voorwaarden behouden.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan werken, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon, al dan niet gepaard gaand met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan deelnemen aan een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon.

§ 5. De betrokken persoon en het centrum sluiten een schriftelijke overeenkomst, met betrekking tot het in § 1 bedoeld project. Op vraag van één van de partijen kunnen ook een of meer derden partij zijn bij de overeenkomst. De overeenkomst kan tijdens de uitvoering worden gewijzigd op verzoek van elke partij, in onderlinge overeenstemming.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een overeenkomst betreffende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie voldoet.

Wanneer de inkomsten uit de tewerkstelling lager zijn dan het bedrag van het leefloon waarop de betrokkene aanspraak kan maken, blijft het recht op een leefloon onder de bij deze wet gestelde voorwaarden behouden.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan werken, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon, gepaard gaand met een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie.

Indien het centrum door een met redenen omklede beslissing aantoont dat de persoon wegens gezondheids- of billijkheidsredenen niet kan deelnemen aan een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie, heeft hij, overeenkomstig de bij deze wet gestelde voorwaarden, recht op een leefloon. De verslaving aan een psychoactieve stof kan evenwel geen gezondheids- of billijkheidsredenen vormen die het ondertekenen van een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie verhindert.

§ 5. De betrokken persoon en het centrum sluiten een schriftelijke overeenkomst, met betrekking tot het in § 1 bedoeld project. Op vraag van één van de partijen kunnen ook een of meer derden partij zijn bij de overeenkomst. De overeenkomst kan tijdens de uitvoering worden gewijzigd op verzoek van elke partij, in onderlinge overeenstemming.

De Koning bepaalt bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad de minimumvoorwaarden en de nadere regels waaraan een overeenkomst betreffende een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie voldoet.

Wet van 2 april 1965 betreffende het ten laste nemen van de steun verleend door de
openbare centra voor maatschappelijk welzijn

Art. 5	Art. 5
§ 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 4 zijn ten laste van de Staat de kosten van de bijstand verleend: 1° aan een Belgische behoeftige, gerepatrieerd door toedoen van de Regering, door de commissie van openbare onderstand van de plaats van overgave; 2° aan een behoeftige, die de Belgische nationaliteit niet bezit, en dit tot de dag van zijn inschrijving in het bevolkingsregister; 3° aan een kind van minder dan achttien jaar dat, naargelang van het geval: geboren is uit onbekende vader en moeder; een natuurlijk kind is dat door geen van zijn beide ouders is erkend; een kind van Belgische nationaliteit is dat bij de geboorte werd verlaten en waarvan de moeder niet ingeschreven was in het bevolkingsregister. § 2. In afwijking van § 1, 2°, neemt de Staat 50 % vn de maatschappelijke dienstverlening ten laste binnen de beperkingen bepaald krachtens artikel 11, § 2 toegekend in geld of in natura aan de vreemdeling een asielaanvraag heeft ingediend overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wanneer deze persoon niet verblijft:	§ 1. Onverminderd de bepalingen van artikel 4 zijn ten laste van de Staat de kosten van de bijstand verleend: 1° aan een Belgische behoeftige, gerepatrieerd door toedoen van de Regering, door de commissie van openbare onderstand van de plaats van overgave; 2° aan een behoeftige, die de Belgische nationaliteit niet bezit, en dit tot de dag van zijn inschrijving in het bevolkingsregister en voor zover er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat, zoals bedoeld in de artikelen 11 en 13 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, tenzij er redenen van gezondheid of billijkheid worden aangevoerd. Deze kosten worden echter gedurende de eerste drie maanden na de toekenning van de steun vergoed, ongeacht of er al dan niet een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat; 3° aan een kind van minder dan achttien jaar dat, naargelang van het geval: geboren is uit onbekende vader en moeder; een natuurlijk kind is dat door geen van zijn beide ouders is erkend; een kind van Belgische nationaliteit is dat bij de geboorte werd verlaten en waarvan de moeder niet ingeschreven was in het bevolkingsregister. § 2. In afwijking van § 1, 2°, neemt de Staat 50 % vn de maatschappelijke dienstverlening ten laste binnen de beperkingen bepaald krachtens artikel 11, § 2 toegekend in geld of in natura aan de vreemdeling een asielaanvraag heeft ingediend overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, wanneer deze persoon niet verblijft:

a) op het grondgebied van de gemeente die voor hem werd aangewezen als verplichte plaats van inschrijving

noch

b) op het grondgebied van de gemeente in wiens vreemdelingenregister hij ingeschreven is.

Het vorige lid is niet van toepassing indien het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeente kan bewijzen dat het of dat zij op zijn of haar grondgebied een behoorlijk en aan het inkomen van de kandidaat-vluchteling (of de in artikel 54, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen bedoelde persoon) aangepast openbaar of privé-logies heeft aangeboden.

Het bewijs van de aanbidding van een huisvesting wordt geleverd op basis van een kopie van het sociaal verslag aangevuld met tastbare bewijzen van de aanbidding door het O.C.M.W. van een degelijke en aangepaste huisvesting, evenals van de afwijzing van de aanbidding door de betrokkene.

Indien meerdere aangrenzende of nabij gelegen gemeenten, die samen een maximum van vijftientigduizend inwoners tellen, of de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van deze gemeenten, bij overeenkomst samenwerken om ten behoeve van kandidaat-vluchtelingen (of de in artikel 54, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen bedoelde personen) het aanbieden van logies te organiseren, wordt het logies aangeboden aan één dezer kandidaten (of personen) geacht aangeboden te zijn op het grondgebied van de samenwerkende gemeente of van de gemeente waarvan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn samenwerkt, zoals dit is bepaald in het eerste lid, a, of bedoeld in het eerste lid, b, in zoverre:

a) op het grondgebied van de gemeente die voor hem werd aangewezen als verplichte plaats van inschrijving

noch

b) op het grondgebied van de gemeente in wiens vreemdelingenregister hij ingeschreven is.

Het vorige lid is niet van toepassing indien het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn of de gemeente kan bewijzen dat het of dat zij op zijn of haar grondgebied een behoorlijk en aan het inkomen van de kandidaat-vluchteling (of de in artikel 54, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen bedoelde persoon) aangepast openbaar of privé-logies heeft aangeboden.

Het bewijs van de aanbidding van een huisvesting wordt geleverd op basis van een kopie van het sociaal verslag aangevuld met tastbare bewijzen van de aanbidding door het O.C.M.W. van een degelijke en aangepaste huisvesting, evenals van de afwijzing van de aanbidding door de betrokkene.

Indien meerdere aangrenzende of nabij gelegen gemeenten, die samen een maximum van vijftientigduizend inwoners tellen, of de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van deze gemeenten, bij overeenkomst samenwerken om ten behoeve van kandidaat-vluchtelingen (of de in artikel 54, § 1, eerste lid, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen bedoelde personen) het aanbieden van logies te organiseren, wordt het logies aangeboden aan één dezer kandidaten (of personen) geacht aangeboden te zijn op het grondgebied van de samenwerkende gemeente of van de gemeente waarvan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn samenwerkt, zoals dit is bepaald in het eerste lid, a, of bedoeld in het eerste lid, b, in zoverre:

1° elke betrokken gemeente en elk betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn slechts partij is in een van deze samenwerkingsovereenkomsten en,

2° indien een gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van die gemeente beide deelnemen aan een dergelijke samenwerking, zij partij zijn in één en dezelfde overeenkomst.

De bepaling van het eerste lid is van toepassing totdat de kandidaat als vluchteling wordt erkend of totdat de kandidaat of de persoon een maatschappelijke dienstverlening geniet krachtens artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

§ 2bis. In afwijking van § 1, 2°, neemt de Staat 0 % van de maatschappelijke dienstverlening ten laste binnen de beperkingen bepaald krachtens artikel 11, § 2, toegekend in geld of in natura aan de vreemdelingen die zich vluchteling verklaard hebben of die aangevraagd hebben om als vluchteling te worden erkend, wanneer het ontbreken van voldoende maatregelen door het O.C.M.W. om de opvang van deze vreemdelingen op het grondgebied van zijn gemeente te bevorderen tot gevolg heeft dat zij ertoe aangezet worden zich in een andere gemeente te vestigen.

De modaliteiten die het mogelijk maken te evalueren wanneer er gebrek aan voldoende maatregelen voor de opvang van deze vreemdelingen bestaat evenals de aanvaardbare bewijzen om dit ontbreken van voldoende maatregelen te weerleggen, worden door de Koning bepaald, bij een besluit vastgesteld na overleg in Ministerraad.

§ 2ter. Tussen 4 maart 2022 en 30 september 2023 is een bijkomende toelage op het bedrag van de financiële maatschappelijke dienstverlening ten laste genomen door de Staat

1° elke betrokken gemeente en elk betrokken openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn slechts partij is in een van deze samenwerkingsovereenkomsten en,

2° indien een gemeente en het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn van die gemeente beide deelnemen aan een dergelijke samenwerking, zij partij zijn in één en dezelfde overeenkomst.

De bepaling van het eerste lid is van toepassing totdat de kandidaat als vluchteling wordt erkend of totdat de kandidaat of de persoon een maatschappelijke dienstverlening geniet krachtens artikel 57, § 2, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

§ 2bis. In afwijking van § 1, 2°, neemt de Staat 0 % van de maatschappelijke dienstverlening ten laste binnen de beperkingen bepaald krachtens artikel 11, § 2, toegekend in geld of in natura aan de vreemdelingen die zich vluchteling verklaard hebben of die aangevraagd hebben om als vluchteling te worden erkend, wanneer het ontbreken van voldoende maatregelen door het O.C.M.W. om de opvang van deze vreemdelingen op het grondgebied van zijn gemeente te bevorderen tot gevolg heeft dat zij ertoe aangezet worden zich in een andere gemeente te vestigen.

De modaliteiten die het mogelijk maken te evalueren wanneer er gebrek aan voldoende maatregelen voor de opvang van deze vreemdelingen bestaat evenals de aanvaardbare bewijzen om dit ontbreken van voldoende maatregelen te weerleggen, worden door de Koning bepaald, bij een besluit vastgesteld na overleg in Ministerraad.

§ 2ter. Er wordt een jaarlijkse forfaitaire toelage toegekend aan het centrum als bijdrage in de personeelskosten per dossier voor elke persoon die financiële maatschappelijke hulp

overeenkomstig artikel 11, § 2, verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor elke persoon die de eerste keer financiële maatschappelijke dienstverlening ontvangt in de hoedanigheid van begunstigde van de tijdelijke bescherming in de zin van titel II, hoofdstuk II*bis* (artikelen 57/29 tot en met 57/36) van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen. Deze bijkomende toelage bedraagt 35 % van het toelagebedrag van de financiële maatschappelijke dienstverlening voor de eerste vier maanden van de toekenning van financiële maatschappelijke dienstverlening. Vanaf de vijfde maand van de toekenning van financiële maatschappelijke dienstverlening bedraagt de bijkomende toelage 25 % van het toelagebedrag van de financiële maatschappelijke dienstverlening.

Vanaf 1 oktober 2023 is een bijkomende toelage van 10% op het bedrag van de financiële maatschappelijke dienstverlening ten laste genomen door de Staat overeenkomstig artikel 11, § 2, verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn voor elke persoon die financiële maatschappelijke dienstverlening ontvangt in de hoedanigheid van begunstigde van de tijdelijke bescherming in de zin van titel II, hoofdstuk II*bis* (artikelen 57/29 tot en met 57/36) van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen wanneer er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat in de zin van artikel 2 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie.

§ 3. Wanneer § 2, eerste lid, of § *bis* van dit artikel worden toegepast, verdeelt de Staat een bedrag gelijk aan het verschil tussen de terugbetalingen die zijn gebeurd op basis van

ontvangt zoals bepaald in artikel 60, § 3, van de wet van 8 juli 1976 houdende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn. Deze toelage wordt berekend op basis van het aantal dagen van het jaar waarop er een geïndividualiseerd project voor maatschappelijke integratie bestaat in de zin van artikel 2 van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie. Het bedrag, de voorwaarden en de modaliteiten voor de toekenning van deze toelage worden vastgesteld in artikel 40 van de wet van 26 mei 2002.

§ 3. Wanneer § 2, eerste lid, of § *bis* van dit artikel worden toegepast, verdeelt de Staat een bedrag gelijk aan het verschil tussen de terugbetalingen die zijn gebeurd op basis van

deze bepalingen en de terugbetalingen die zouden moeten zijn gebeurd indien, per hypothese, § 1,2°, van toepassing zou zijn geweest tussen de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeente onder wiens naam de bevoegde minister (of zijn afgevaardigde) geen bijkomende kandidaten in het wachtregister mag inschrijven, krachtens de criteria voor een harmonieuze spreiding bedoeld in artikel 54, § 1, derde lid, 2°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De Koning bepaalt de nadere regels van deze verdeling.

§ 4. Een toelage is verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer dat centrum met toepassing van artikel 57*quater* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn tussenkomt in de kosten die verbonden zijn aan de inschakeling in het beroepsleven van een persoon van vreemde nationaliteit, ingeschreven in het vreemdelingenregister, die omwille van zijn nationaliteit geen aanspraak kan maken op het recht op maatschappelijke integratie en gerechtigd is op een financiële maatschappelijke hulp. De toelage is gelijk aan het bedrag van de financiële tussenkomst.

§ 4*bis*. Een toelage is verschuldigd aan het centrum en is gelijk aan het bedrag van het leefloon bedoeld in artikel 14, § 1, 4°, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, wanneer dit centrum als werkgever optreedt met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor een in § 4 bedoelde persoon.

deze bepalingen en de terugbetalingen die zouden moeten zijn gebeurd indien, per hypothese, § 1,2°, van toepassing zou zijn geweest tussen de openbare centra voor maatschappelijk welzijn van de gemeente onder wiens naam de bevoegde minister (of zijn afgevaardigde) geen bijkomende kandidaten in het wachtregister mag inschrijven, krachtens de criteria voor een harmonieuze spreiding bedoeld in artikel 54, § 1, derde lid, 2°, van de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen.

De Koning bepaalt de nadere regels van deze verdeling.

§ 4. Een toelage is verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer dat centrum met toepassing van artikel 57*quater* van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn tussenkomt in de kosten die verbonden zijn aan de inschakeling in het beroepsleven van een persoon van vreemde nationaliteit, ingeschreven in het vreemdelingenregister, die omwille van zijn nationaliteit geen aanspraak kan maken op het recht op maatschappelijke integratie en gerechtigd is op een financiële maatschappelijke hulp. De toelage is gelijk aan het bedrag van de financiële tussenkomst.

§ 4*bis*. Een toelage is verschuldigd aan het centrum en is gelijk aan het bedrag van het leefloon bedoeld in artikel 14, § 1, 4°, van de wet van 26 mei 2002 betreffende het recht op maatschappelijke integratie, wanneer dit centrum als werkgever optreedt met toepassing van artikel 60, § 7, van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn voor een in § 4 bedoelde persoon.

De toelage blijft verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot aan het einde van de arbeidsovereenkomst, ook indien de familiale of inkomenstoestand van de betrokken werknemer in de loop van de arbeidsovereenkomst verandert of indien hij zich in een andere gemeente vestigt.

De koning bepaalt de hoogte van de toelage bij een deeltijdse tewerkstelling, alsmede de toekenningsvoorwaarden voor deze toelage.

Hij kan eveneens het bedrag van de toelage verhogen en de voorwaarden ervan bepalen voor specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling.

§ 4ter. Een toelage is verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het voor een persoon bedoeld in § 4 een overeenkomst inzake tewerkstelling sluit met een privé-onderneming met toepassing van artikel 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Deze toelage moet volledig besteed worden aan de omkadering of opleiding in de onderneming of in het centrum van de persoon bedoeld in § 4. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de hoogte van de in het eerste lid bedoelde toelage, evenals de voorwaarden, de duur en de modaliteiten waaronder deze toelage wordt toegekend.

§ 4quater. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalde categorieën van personen van vreemde nationaliteit vaststellen, waarvoor de toelage, bedoeld in de §§ 4 tot 4ter, verschuldigd is aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer de betrokkenen onder dezelfde voorwaarden tewerkgesteld worden als deze vastgesteld in de vermelde §§ 4 tot 4ter.

De toelage blijft verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn tot aan het einde van de arbeidsovereenkomst, ook indien de familiale of inkomenstoestand van de betrokken werknemer in de loop van de arbeidsovereenkomst verandert of indien hij zich in een andere gemeente vestigt.

De koning bepaalt de hoogte van de toelage bij een deeltijdse tewerkstelling, alsmede de toekenningsvoorwaarden voor deze toelage.

Hij kan eveneens het bedrag van de toelage verhogen en de voorwaarden ervan bepalen voor specifieke initiatieven gericht op sociale inschakeling.

§ 4ter. Een toelage is verschuldigd aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer het voor een persoon bedoeld in § 4 een overeenkomst inzake tewerkstelling sluit met een privé-onderneming met toepassing van artikel 61 van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn.

Deze toelage moet volledig besteed worden aan de omkadering of opleiding in de onderneming of in het centrum van de persoon bedoeld in § 4. De Koning bepaalt, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, de hoogte van de in het eerste lid bedoelde toelage, evenals de voorwaarden, de duur en de modaliteiten waaronder deze toelage wordt toegekend.

§ 4quater. De Koning kan, bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad, bepaalde categorieën van personen van vreemde nationaliteit vaststellen, waarvoor de toelage, bedoeld in de §§ 4 tot 4ter, verschuldigd is aan het openbaar centrum voor maatschappelijk welzijn wanneer de betrokkenen onder dezelfde voorwaarden tewerkgesteld worden als deze vastgesteld in de vermelde §§ 4 tot 4ter.

COORDINATION DES ARTICLES

Texte de base	Texte adapté au projet de loi
Loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale	
Art. 2 <u>Toute personne a droit à l'intégration sociale. Ce droit peut, dans les conditions fixées par la présente loi, prendre la forme d'un emploi et/ou d'un revenu d'intégration, assortis ou non d'un projet individualisé d'intégration sociale.</u> <u>Les centres publics d'aide sociale ont pour mission d'assurer ce droit.</u>	Art. 2 Toute personne a droit à l'intégration sociale. Ce droit peut, dans les conditions fixées par la présente loi, prendre la forme d'un emploi et/ou d'un revenu d'intégration, assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale, sauf s'il est renoncé à un projet individualisé d'intégration sociale pour des raisons de santé ou d'équité. Les centres publics d'aide sociale ont pour mission d'assurer ce droit.
Art. 10 Dans l'attente d'un emploi dans le cadre d'un contrat de travail ou dans le cadre d'un projet individualisé d'intégration sociale, la personne a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration. Lorsque les revenus résultant d'une mise à l'emploi sont inférieurs au montant du revenu d'intégration auquel l'intéressé peut prétendre, le droit au revenu d'intégration est maintenu dans les conditions fixées par la présente loi. Si le centre établit par décision motivée que la personne ne peut travailler pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration, assorti <u>ou non</u> d'un projet individualisé d'intégration sociale. Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut participer à un projet individualisé d'intégration sociale, pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration.	Art. 10 Dans l'attente d'un emploi dans le cadre d'un contrat de travail ou dans le cadre d'un projet individualisé d'intégration sociale, la personne a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration. Lorsque les revenus résultant d'une mise à l'emploi sont inférieurs au montant du revenu d'intégration auquel l'intéressé peut prétendre, le droit au revenu d'intégration est maintenu dans les conditions fixées par la présente loi. Si le centre établit par décision motivée que la personne ne peut travailler pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration, assorti d'un projet individualisé d'intégration sociale. Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut participer à un projet individualisé d'intégration sociale, pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration. L'addiction à une substance

Art. 11

§ 1. L'octroi et le maintien du revenu d'intégration peuvent être assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale, soit à la demande de l'intéressé lui-même, soit à l'initiative du centre.

Le projet s'appuie sur les aspirations, les aptitudes, les qualifications et les besoins de la personne concernée et les possibilités du centre. Selon les besoins de la personne, le projet individualisé portera (de préférence sur l'insertion professionnelle, ou, à défaut, sur l'insertion sociale).

Dans l'élaboration du projet individualisé d'intégration sociale, le centre veille à respecter une juste proportionnalité entre les exigences formulées à l'égard de l'intéressé et l'aide octroyée.

Le projet individualisé d'intégration sociale peut avoir trait à un service communautaire, qui en fait alors partie intégrante. Le service communautaire consiste à exercer des activités sur une base volontaire qui constituent une contribution positive tant pour le parcours de développement personnel de l'intéressé que pour la société.

psychoactive ne peut cependant pas constituer une raison de santé ou d'équité empêchant de signer un projet individualisé d'intégration sociale

Art. 11

§ 1. L'octroi et le maintien du revenu d'intégration sont assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale, sauf s'il est renoncé à un projet individualisé d'intégration sociale pour des raisons de santé ou d'équité.

Le projet s'appuie sur les aspirations, les aptitudes, les qualifications et les besoins de la personne concernée et les possibilités du centre.

Selon les besoins de la personne, le projet individualisé portera sur l'insertion professionnelle, ou, à défaut, sur l'insertion sociale. En cas de suspicion d'une addiction à une substance psychoactive découlant d'un faisceau d'indices objectifs recueillis durant l'enquête sociale, le centre soumet le demandeur à un examen médical réalisé par le médecin de son choix ou, à défaut, par un médecin mandaté et rémunéré par le centre afin d'établir un diagnostic et, le cas échéant, le traitement qui conviendrait le mieux à sa situation. Les frais relatifs à cet examen médical sont supportés par le centre.

En cas d'addiction à une substance psychoactive constatée par le médecin, le contrat doit prévoir le suivi du traitement médical préconisé, en précisant sa durée et ses modalités. Les autres informations concernant le traitement relèvent du secret médical et ne sont pas communiquées au centre. Si le centre constate que le traitement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté,

il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période. Les frais de déplacement et tous les autres frais supplémentaires relatifs au traitement prescrit sont supportés par le centre.

En cas de difficultés constatées dans la gestion budgétaire ou dans le cadre d'un suivi budgétaire en cas de situation d'endettement, le contrat doit prévoir un programme d'accompagnement adapté à la situation de la personne. Si le centre constate que le programme d'accompagnement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le programme d'accompagnement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période.

Dans l'élaboration du projet individualisé d'intégration sociale, le centre veille à respecter une juste proportionnalité entre les exigences formulées à l'égard de l'intéressé, l'aide octroyée et l'objectif poursuivi.

§ 2. Ce projet est obligatoire:

- a) lorsque le centre accepte, sur la base de motifs d'équité, qu'en vue d'une augmentation de ses possibilités d'insertion professionnelle, la personne concernée entame, reprenne ou continue des études de plein exercice dans un établissement d'enseignement agréé, organisé ou subventionné par les communautés;
- b) lorsqu'il s'agit d'un projet visé à l'article 6, § 2.

§ 2. Ce projet est obligatoire:

- a) **lorsque le centre accepte, sur la base de motifs d'équité, qu'en vue d'une augmentation de ses possibilités d'insertion professionnelle, la personne concernée entame, reprenne ou continue des études de plein exercice dans un établissement d'enseignement agréé, organisé ou subventionné par les communautés;**
- b) **lorsqu'il s'agit d'un projet visé à l'article 6, § 2.**

c) lorsque l'intéressé n'a pas bénéficié du droit à l'intégration sociale au cours des trois derniers mois.

Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois de la décision du centre selon laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.

§ 3. Le projet visé au § 1 fait l'objet d'un contrat écrit conclu conformément à l'article 6, § 3 entre la personne concernée et le centre. A la demande d'une des parties, un ou plusieurs tiers peuvent être partie au contrat. Le contrat peut être modifié à la demande de chacune des parties, de commun accord au cours de son exécution.

Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles un contrat concernant un projet individualisé d'intégration sociale doit répondre.

Art. 13

§ 1er. Le droit à l'intégration sociale peut être réalisé par un emploi dans le cadre d'un contrat de travail tel que visé aux articles 8 et 9 ou par l'octroi d'un revenu d'intégration assorti, lorsque l'intéressé n'a pas bénéficié du droit à l'intégration sociale au cours des trois derniers mois, d'un projet individualisé d'intégration sociale visé à l'article 11, § 1er. Le projet individualisé d'intégration sociale est facultatif lorsque le droit à l'intégration sociale est réalisé par un emploi complété par l'octroi d'un revenu d'intégration.

Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois à partir de la date de décision du centre selon laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.

§ 3. Le projet visé au § 1er fait l'objet d'un contrat écrit conclu conformément à l'article 6, § 3 entre la personne concernée et le centre. A la demande d'une des parties, un ou plusieurs tiers peuvent être partie au contrat. Le contrat peut être modifié à la demande de chacune des parties, de commun accord au cours de son exécution.

Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles un contrat concernant un projet individualisé d'intégration sociale doit répondre.

Art. 13

§ 1. Le droit à l'intégration sociale peut être réalisé par un emploi dans le cadre d'un contrat de travail tel que visé aux articles 8 et 9 ou par l'octroi d'un revenu d'intégration assorti d'un projet individualisé d'intégration sociale visé à l'article 11, § 1er, sauf s'il est renoncé à un projet individualisé d'intégration sociale pour des raisons de santé ou d'équité. Le projet individualisé d'intégration sociale est facultatif lorsque le droit à l'intégration sociale est réalisé par un emploi complété par l'octroi d'un revenu d'intégration.

En cas de suspicion d'une addiction à une substance psychoactive découlant d'un

faisceau d'indices objectifs recueillis durant l'enquête sociale, le centre soumet le demandeur à un examen médical réalisé par le médecin de son choix ou, à défaut, par un médecin mandaté et rémunéré par le centre afin d'établir un diagnostic et, le cas échéant, le traitement qui conviendrait le mieux à sa situation. Les frais relatifs à cet examen médical sont supportés par le centre.

En cas d'addiction à une substance psychoactive constatée par le médecin susvisé, le contrat doit prévoir le suivi du traitement médical préconisé, en précisant sa durée et ses modalités. Les autres informations concernant le traitement relèvent du secret médical et ne sont pas communiquées au centre. Si le centre constate que le traitement ne peut temporairement pas être suivi par la personne pour des raisons indépendantes de sa volonté, il indique dans son rapport social les raisons pour lesquelles le traitement ne peut pas être suivi et la période durant laquelle le suivi est interrompu. L'exécution des engagements liés à cet objectif est suspendue durant cette période. Les frais de déplacement et tous les autres frais supplémentaires relatifs au traitement prescrit sont supportés par le Centre.

En cas de difficultés constatées dans la gestion budgétaire ou dans le cadre d'un suivi budgétaire en cas de situation d'endettement, le contrat doit prévoir un programme d'accompagnement adapté à la situation de la personne.

§ 2. Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois de la décision du centre selon laquelle

§ 2. Toute personne a droit à un projet individualisé d'intégration sociale adapté à sa situation personnelle et à ses capacités dans les trois mois de la décision du centre selon

la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.

§ 3. L'article 6, § 3, est d'application lorsque dans le cadre de son droit à l'intégration sociale, l'intéressé se voit proposer un emploi ou un projet individualisé d'intégration sociale.

§ 4. Dans l'attente d'un emploi dans le cadre d'un contrat de travail ou dans le cadre d'un projet individualisé d'intégration sociale, la personne a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration.

Lorsque les revenus résultant d'une mise à l'emploi sont inférieurs au montant du revenu d'intégration auquel l'intéressé peut prétendre, le droit au revenu d'intégration est maintenu dans les conditions fixées par la présente loi.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut pas travailler pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration, assortis ou non d'un projet individualisé d'intégration sociale.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut participer à un projet individualisé d'intégration sociale, pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration.

§ 5. Le projet visé au § 1er fait l'objet d'un contrat écrit entre la personne concernée et le centre. A la demande d'une des parties, un ou plusieurs tiers peuvent être partie au contrat. A la

laquelle la personne remplit les conditions prévues aux articles 3 et 4.

§ 3. L'article 6, § 3, est d'application lorsque dans le cadre de son droit à l'intégration sociale, l'intéressé se voit proposer un emploi ou un projet individualisé d'intégration sociale.

§ 4. Dans l'attente d'un emploi dans le cadre d'un contrat de travail ou dans le cadre d'un projet individualisé d'intégration sociale, la personne a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration.

Lorsque les revenus résultant d'une mise à l'emploi sont inférieurs au montant du revenu d'intégration auquel l'intéressé peut prétendre, le droit au revenu d'intégration est maintenu dans les conditions fixées par la présente loi.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut pas travailler pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration, assortis d'un projet individualisé d'intégration sociale.

Si le centre établit par une décision motivée que la personne ne peut participer à un projet individualisé d'intégration sociale, pour des raisons de santé ou d'équité, elle a droit, aux conditions fixées par la présente loi, à un revenu d'intégration. L'addiction à une substance psychoactive ne peut cependant pas constituer une raison de santé ou d'équité empêchant de signer un projet individualisé d'intégration sociale.

§ 5. Le projet visé au § 1er fait l'objet d'un contrat écrit entre la personne concernée et le centre. A la demande d'une des parties, un ou plusieurs tiers peuvent être partie au contrat. À la

demande de chacune des parties le contrat peut, de commun accord, être modifié au cours de son exécution. Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles un contrat concernant un projet individualisé d'intégration sociale répond.	demande de chacune des parties le contrat peut, de commun accord, être modifié au cours de son exécution Le Roi fixe par arrêté délibéré en Conseil des ministres les conditions minimales et les modalités auxquelles un contrat concernant un projet individualisé d'intégration sociale répond.
---	--

Loi du 2 avril 1965 relative à la prise en charge des secours accordés par les centres publics d'aide sociale

Art. 5	Art. 5
§ 1. Sans préjudice des dispositions de l'article 4, sont à la charge de l'État les frais de l'assistance accordée: 1° à un indigent belge, rapatrié à l'intervention du Gouvernement, par la commission d'assistance publique du lieu de remise; 2° à un indigent, qui ne possède pas la nationalité belge, et ce jusqu'au jour de son inscription au registre de population; 3° à un enfant âgé de moins de dix-huit ans qui, selon le cas: est né de père et mère inconnus; enfant naturel non reconnu par l'un ni l'autre de ses parents; de nationalité belge, abandonné au moment de sa naissance et dont la mère n'était pas inscrite au registre de population.	§ 1. Sans préjudice des dispositions de l'article 4, sont à la charge de l'État les frais de l'assistance accordée: 1° à un indigent belge, rapatrié à l'intervention du Gouvernement, par la commission d'assistance publique du lieu de remise; 2° à un indigent, qui ne possède pas la nationalité belge, et ce jusqu'au jour de son inscription au registre de population et pour autant qu'un projet individualisé d'intégration sociale, tel que visé aux articles 11 et 13 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale existe à moins que des raisons de santé ou d'équité soient établies. Toutefois, ces frais sont pris en charge les trois premiers mois de l'octroi de l'aide qu'un projet individualisé d'intégration sociale existe ou non; 3° à un enfant âgé de moins de dix-huit ans qui, selon le cas: est né de père et mère inconnus; enfant naturel non reconnu par l'un ni l'autre de ses parents; de nationalité belge, abandonné au moment de sa naissance et dont la mère n'était pas inscrite au registre de population.
§ 2. Par dérogation au § 1er, 2°, l'État prend en charge 50 % de l'aide sociale accordée dans les limites fixées en vertu de l'article 11, § 2, en	§ 2. Par dérogation au § 1er, 2°, l'État prend en charge 50 % de l'aide sociale accordée dans les limites fixées en vertu de l'article 11, § 2, en

espèces ou en nature, à l'étranger qui a introduit une demande d'asile conformément à la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, lorsque cette personne ne réside pas:

a) sur le territoire de la commune qui lui a été désignée comme lieu obligatoire d'inscription ni

b) sur le territoire de la commune au registre des étrangers de laquelle cette personne est inscrite.

L'alinéa précédent n'est pas applicable si le centre public d'aide sociale ou la commune fait la preuve qu'il ou elle a proposé sur son territoire, un logement public ou privé décent et adapté aux moyens du candidat-réfugié ou la personne visée à l'article 54, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

La preuve de l'offre d'un logement est établie sur base de la copie du rapport social accompagné des preuves tangibles de l'offre, par le C.P.A.S., d'un logement décent et adapté, et du refus de celle-ci par l'intéressé.

Si plusieurs communes, voisines ou très proches, comprenant ensemble un maximum de vingt cinq mille habitants, ou les centres publics d'aide sociale de ces communes, collaborent par convention pour organiser l'offre de logement aux candidats-réfugiés ou les personnes visées à l'article 54, § 1, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, le logement offert à un de ces candidats ou personnes sur le territoire d'une de ces communes est censé être offert sur le territoire de la commune collaborante ou de la commune dont le centre public d'aide sociale

espèces ou en nature, à l'étranger qui a introduit une demande d'asile conformément à la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, lorsque cette personne ne réside pas:

a) sur le territoire de la commune qui lui a été désignée comme lieu obligatoire d'inscription ni

b) sur le territoire de la commune au registre des étrangers de laquelle cette personne est inscrite.

L'alinéa précédent n'est pas applicable si le centre public d'aide sociale ou la commune fait la preuve qu'il ou elle a proposé sur son territoire, un logement public ou privé décent et adapté aux moyens du candidat-réfugié ou la personne visée à l'article 54, § 1er, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

La preuve de l'offre d'un logement est établie sur base de la copie du rapport social accompagné des preuves tangibles de l'offre, par le C.P.A.S., d'un logement décent et adapté, et du refus de celle-ci par l'intéressé.

Si plusieurs communes, voisines ou très proches, comprenant ensemble un maximum de vingt cinq mille habitants, ou les centres publics d'aide sociale de ces communes, collaborent par convention pour organiser l'offre de logement aux candidats-réfugiés ou les personnes visées à l'article 54, § 1, alinéa 1er, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers, le logement offert à un de ces candidats ou personnes sur le territoire d'une de ces communes est censé être offert sur le territoire de la commune collaborante ou de la commune dont le centre public d'aide sociale

collabore, déterminé comme indiqué à l'alinéa 1er, a, ou visées à l'alinéa 1er, b, pour autant que: 1° chacune des communes et chacun des centres publics d'aide sociales concernés ne soient parties qu'à une seule de ces conventions de collaboration, et que

2° si une commune et le centre public d'aide sociale de cette commune participent à une telle collaboration, ils soient parties à une seule et même convention.

La disposition de l'alinéa 1er reste applicable jusqu'à ce que le candidat est reconnu réfugié ou jusqu'à ce que le candidat ou la personne bénéficie de l'aide sociale en application de l'article 57, § 2, de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale.

§ 2bis. Par dérogation au § 1er, 2°, l'État prend en charge 0 % de l'aide sociale accordée dans les limites fixées en vertu de l'article 11, § 2, octroyée en espèces ou en nature aux étrangers qui se sont déclarés réfugiés ou qui ont demandé à être reconnus en tant que tels, lorsque l'absence de mesures suffisantes prises par le C.P.A.S. en vue de favoriser l'accueil de ces étrangers sur le territoire de sa commune, a pour conséquence d'inciter ceux-ci à s'installer sur le territoire d'une autre commune.

Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les modalités permettant d'évaluer quand il y a absence de mesures suffisantes d'accueil de ces étrangers et les preuves admissibles pour réfuter l'absence de mesures suffisantes.

§ 2ter. Entre le 4 mars 2022 et le 3 mars 2024, une subvention complémentaire du montant des frais de l'aide sociale financière pris en charge par l'État conformément à l'article 11,

collabore, déterminé comme indiqué à l'alinéa 1er, a, ou visées à l'alinéa 1er, b, pour autant que: 1° chacune des communes et chacun des centres publics d'aide sociales concernés ne soient parties qu'à une seule de ces conventions de collaboration, et que

2° si une commune et le centre public d'aide sociale de cette commune participent à une telle collaboration, ils soient parties à une seule et même convention.

La disposition de l'alinéa 1er reste applicable jusqu'à ce que le candidat est reconnu réfugié ou jusqu'à ce que le candidat ou la personne bénéficie de l'aide sociale en application de l'article 57, § 2, de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale.

§ 2bis. Par dérogation au § 1er, 2°, l'État prend en charge 0 % de l'aide sociale accordée dans les limites fixées en vertu de l'article 11, § 2, octroyée en espèces ou en nature aux étrangers qui se sont déclarés réfugiés ou qui ont demandé à être reconnus en tant que tels, lorsque l'absence de mesures suffisantes prises par le C.P.A.S. en vue de favoriser l'accueil de ces étrangers sur le territoire de sa commune, a pour conséquence d'inciter ceux-ci à s'installer sur le territoire d'une autre commune.

Le Roi détermine, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, les modalités permettant d'évaluer quand il y a absence de mesures suffisantes d'accueil de ces étrangers et les preuves admissibles pour réfuter l'absence de mesures suffisantes.

§ 2ter. Une subvention forfaitaire annuelle est accordée au centre à titre d'intervention dans les frais de personnel par dossier pour chaque personne qui perçoit l'aide sociale financière

§ 2, est due au centre public d'action sociale pour chaque personne qui perçoit pour la première fois, l'aide sociale financière en qualité de bénéficiaire de la protection temporaire au sens du titre II, chapitre IIbis (articles 57/29 à 57/36) de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers. Cette subvention complémentaire s'élève à 35 % du montant de l'aide sociale financière subventionné pour les quatre premiers mois de l'octroi de l'aide sociale financière. À partir du cinquième mois de l'octroi de l'aide sociale financière, la subvention complémentaire s'élève à 25 % du montant de l'aide sociale financière subventionné.

§ 3. Lorsqu'il est fait application du § 2, alinéa 1er, ou § 2bis du présent article, l'État répartit un montant équivalent à la différence entre les remboursements effectués en vertu de ces dispositions et les remboursements qui auraient dû être effectués si, par hypothèse, le § 1er, 2°, avait été applicable, entre les centres publics d'aide sociale des communes sous le nom desquelles le ministre compétent ou son représentant ne peut pas inscrire de candidats supplémentaires dans le registre d'attente, en vertu des critères de répartition harmonieuse visés à l'article 54, § 1er, alinéa 3,2°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Le Roi fixe les modalités de cette répartition.

§ 4 Une subvention est due au centre public d'aide sociale lorsque celui-ci intervient financièrement, en application de l'article 57quater de la loi du 8 juillet 1976 organique des

telle que prévue à l'article 60, § 3, de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. Cette subvention est calculée en fonction du nombre de jours de l'année durant lequel il existe un projet individualisé d'intégration sociale au sens de l'article 2 de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale. Le montant, les conditions et les modalités d'octroi de cette subvention sont fixées par l'article 40 de la loi du 26 mai 2002.

§ 3. Lorsqu'il est fait application du § 2, alinéa 1er, ou § 2bis du présent article, l'État répartit un montant équivalent à la différence entre les remboursements effectués en vertu de ces dispositions et les remboursements qui auraient dû être effectués si, par hypothèse, le § 1er, 2°, avait été applicable, entre les centres publics d'aide sociale des communes sous le nom desquelles le ministre compétent ou son représentant ne peut pas inscrire de candidats supplémentaires dans le registre d'attente, en vertu des critères de répartition harmonieuse visés à l'article 54, § 1er, alinéa 3,2°, de la loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers.

Le Roi fixe les modalités de cette répartition.

§ 4 Une subvention est due au centre public d'aide sociale lorsque celui-ci intervient financièrement, en application de l'article 57quater de la loi du 8 juillet 1976 organique des

centres publics d'aide sociale, dans les frais liés à l'insertion professionnelle d'une personne de nationalité étrangère, inscrite au registre des étrangers, qui en raison de sa nationalité, n'a pas droit à l'intégration sociale et qui a droit à une aide sociale financière, en application de l'article 57^{quater} de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. La subvention est égale au montant de l'intervention financière.

§ 4bis. Une subvention est due au centre et est égale au montant du revenu d'intégration visé à l'article 14, § 1er, 4°, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, lorsque ce dernier agit en qualité d'employeur en application de l'article 60, § 7, de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale pour une personne visée au § 4.

La subvention reste due au centre public d'aide sociale jusqu'au terme du contrat de travail, même si la situation familiale ou financière du travailleur concerne se modifie pendant la durée du contrat de travail ou s'il s'établit dans un autre commune.

Le Roi fixe le montant de la subvention en cas d'occupation à temps partiel, ainsi que les conditions d'octroi de cette subvention.

Il peut également porter le montant de la subvention à un montant supérieur et en fixer les conditions pour des initiatives spécifiques d'insertion sociale.

§ 4ter. Une subvention est due au centre public d'aide sociale lorsque celui-ci conclut pour une personne visée au § 4, une convention en matière d'emploi avec une entreprise privée en application de l'article 61 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

centres publics d'aide sociale, dans les frais liés à l'insertion professionnelle d'une personne de nationalité étrangère, inscrite au registre des étrangers, qui en raison de sa nationalité, n'a pas droit à l'intégration sociale et qui a droit à une aide sociale financière, en application de l'article 57^{quater} de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale. La subvention est égale au montant de l'intervention financière.

§ 4bis. Une subvention est due au centre et est égale au montant du revenu d'intégration visé à l'article 14, § 1er, 4°, de la loi du 26 mai 2002 concernant le droit à l'intégration sociale, lorsque ce dernier agit en qualité d'employeur en application de l'article 60, § 7, de la loi organique du 8 juillet 1976 des centres publics d'aide sociale pour une personne visée au § 4.

La subvention reste due au centre public d'aide sociale jusqu'au terme du contrat de travail, même si la situation familiale ou financière du travailleur concerne se modifie pendant la durée du contrat de travail ou s'il s'établit dans un autre commune.

Le Roi fixe le montant de la subvention en cas d'occupation à temps partiel, ainsi que les conditions d'octroi de cette subvention.

Il peut également porter le montant de la subvention à un montant supérieur et en fixer les conditions pour des initiatives spécifiques d'insertion sociale.

§ 4ter. Une subvention est due au centre public d'aide sociale lorsque celui-ci conclut pour une personne visée au § 4, une convention en matière d'emploi avec une entreprise privée en application de l'article 61 de la loi du 8 juillet 1976 organique des centres publics d'aide sociale.

Cette subvention doit entièrement être consacrée à l'encadrement ou à la formation dans l'entreprise ou au sein du centre de la personne visée au § 4.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le montant de la subvention visée à l'alinéa 1er, de même que les conditions, la durée et les modalités selon lesquelles cette subvention est accordée.

§ 4^{quater}. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, déterminer certaines catégories de personnes de nationalité étrangère, pour lesquelles la subvention, visée aux §§ 4 à 4ter, est due au centre public d'aide sociale lorsqu'une mise au travail des intéressés s'effectue dans les mêmes conditions que celles fixées aux dites §§ 4 à 4ter.

Cette subvention doit entièrement être consacrée à l'encadrement ou à la formation dans l'entreprise ou au sein du centre de la personne visée au § 4.

Le Roi fixe, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, le montant de la subvention visée à l'alinéa 1er, de même que les conditions, la durée et les modalités selon lesquelles cette subvention est accordée.

§ 4^{quater}. Le Roi peut, par arrêté délibéré en Conseil des Ministres, déterminer certaines catégories de personnes de nationalité étrangère, pour lesquelles la subvention, visée aux §§ 4 à 4ter, est due au centre public d'aide sociale lorsqu'une mise au travail des intéressés s'effectue dans les mêmes conditions que celles fixées aux dites §§ 4 à 4ter.